

TUSI FAILOTU KAIGA

Tuvalu Ola i se olaga fai talosaga

EKALESIA KELISIANO TUVALU

MATI – APELILA 2014

TE TUSI FAILOTU I KAIGA

Te Tusi Failotu i Kaiga ne fakatoka ne te Ulu Ofisa o te Ekalesia Kelisiano Tuvalu mo fesoasoani ki lotu a Kaiga, Fakapotopotoga, pela foki mo Lotu 'Talo i Asotapu. E aoga foki loa mo fai au mafutaga tokotasi mo tou Atua.

KO MATAUPU TALOSIA: E se konei fua a mataupu talosia, kae e tuku matala ki nisi mataupu e manakogina ke fakapitoa ki ei a talosaga o te taimi tena.

TE MALO O TUVALU: Talo mo manatu konei:

- ◆ Te Malo ke fakavae a tena pule mo ana galuega ki te taupulega 'lei mo te amiotonu.
- ◆ Ko takitaki o te Malo ke fai a olotou tulafono mo ikuga ke laina tasi mo te loto o te Atua.
- ◆ Ko sui filifilia ki te Palamene ke mafai o ga'lue fakatasi mo te manuia o te Atufenua.
- ◆ Te Malo ke fakavae ana faiga ki tena muna tuku: 'Tuvalu mo te Atua'.

Ko takitaki o te Atufenua ke ola i te olaga faimeatonu, ava mo te matakū ki te Atua.

TE EKALLESIA KELISIANO TUVALU: Talo mo vaega konei:

- ◆ Ko te Ekalesia te foitino lavea o Iesu Keliso ke fakamalosi i ana galuega mo atiakega faka te agaga i loto i te Atufenua.
- ◆ Ko Faifeau ke fakavae a olotou galuega ki te loto o te Atua, kae e se ko mea e 'loto a latou ki ei.
- ◆ Ke putiputi ake te loto malosi, te loto naunau mo te loto talitonu ki te Alikī te Atua mo ana fakamanuiga ki a tatou i aso takitasi o te olaga.
- ◆ Ko tino o te Ekalesia Kelisiano Tuvalu kaatoa ke ola talitonu mo te fakamoemoe ki te Alikī te Atua i mea katoa.
- ◆ Ko te Ekalesia ke folafola a te Tala 'Lei o te Fakaolataga a te Atua ki tino katoa.

OLA MO NISI: Talo mo mea konei:

- ◆ Talo mo nisi kola e fia'kai kae fia inu ki te Munatonu a te Atua.
- ◆ Talo mo tino puapuaga i te lalolagi:

* ko tama'liki fakaalofa, fafine ko 'mate a olotou avaga, ko latou ko pokotia a

olotou olaga ona

ko taua, matagi malosi mo nisi fakalavelave tupu fakafuasei i te lalolagi.

* ko tino seai ne mea'kai mo mea inu, ko seai foki ne fale e mafai o faka'mau ki ei, mo latou ei

kola e faigata o maua ne galuega fesoasoani ki te tausiga o te olaga.

* ko tino seai ne mea'kai mo mea inu, ko seai foki ne fale e mafai o faka'malu ki ei, mo latou ei kola e faigata o maua ne galuega fesoasoani ki te tausiga o te olaga.

* Ko tino se katoatoa 'lei a olotou foitino mo olotou mafaufau, ko tino fakapuapuagatiagina ona ko pulepulega se 'lei.

KO FAKAPOTOPOTOGA A EKALEZIA KAUFKATASI

* Talo mo tusaga taua a fakapotopotoga konei i te talaiga o te Tala 'Lei o te Fakaolataga a Iesu

CWM-Conference for World Mission, WCC-World Council of Churches, PCC-Pacific Conference of Churches, WACC-World Alliance of Christian Churches mo nisi Fakapotopotoga.

AMO TE SATAULO O TAUTALI IA IESU

Fuaiupu Filifilia: Mataio 16:24 “Tela, fai atu ei a Iesu ki ona soko, “so se tino e tautali mai i a au, ke se mafaufau ki a ia e iloa, kae ke amo tena sataulo, ko tautali mai ei i a au.”

Kafai e isi se tino e fia fai mo soko e tau loa mo ia o amo tena sataulo. Te sataulo ko fakatusa ki puapuaga mo faigata o te olaga fai mo soko o Iesu. Ke fai taua mo soko tonu o Keliso, ko te amo ne taua a ‘ta sataulo. Mea nei ko pili ki te taimi o te mate o Iesu, kae e iloa foki ne ia me i ona soko kola e fakamoemoe a ia ki ei, ka fakasoko ne latou te galuega talai, ka ko ola ia latou a lagona me kooi ka fai mo pule i loto i te galuega. Nofo atu a Iesu, fakasao ne ia lagona see o ona soko, te galuega e se fai ki te pule, e se fai foki me kooi e sili atu i te sua tino. Ikai!

Muna Iesu, ka fia fai koe mo oku soko – amo tou sataulo kae tautali mai ia au. Tenei te ata tonu o te fai mo soko, ko ola i loto i puapuaga o te olaga, kae se fai pela ke olo taua o muni mai mea faigata mo puapuaga. Kooti ne fakatakato ne Iesu te fatu fakavae o te ola tautua o sose tino i loto i tena Tala Lei, e se tau taua o fakamoemoe, me ka ma’lu faeloa te tai, ikai, e tau loa o isi ne taimi e sou ei te olaga talitonu o tatou.

Aso Tapu 02 Mati

Salamo.57:1-3

Fuaiupu Filifilia: Salamo 57:2 “A au e kalaga kite Atua Tafasili i te maluga, kite Atua, tela e aumai ne ia a oku manakoga katoa”

TE ATUA KOTE FAKATAUNUGA O TOU MANAKOGA

E ui ei te sola o Tavita o fai te mea e loto a ia kiei, kae fakafetai me i loto i tona olaga se tokagamalie, e iloa ne Tavita me ko te Atua te fakataunuga o ona manakoga. E iloa ne Tavita ite malosiga o tena malo mo tena kautau ko te Atua. Te fekau o te aso tenei, kote takutinoga a Tavita, takutino ne Tavita me i sose manakoga o ia kote Atua e maua i ei. E seai se isi malosi e fakamoemoe ki ei a Tavita, na fua ko te Atua.

Te Atua e se fiu ite tali mai ki tou manakoga, te fakalavelave nei ko koe mo au, e isi ne aso ko oko mai te fiu kia tatou, oko mai foki mo manatu valea, me ite Atua ko se fia saga mai kia tatou. Ko fakamanatu mai ke sa fiu ite kalaga kite Atua, me toka a ia o tali a tou manakoga. Sa taumafai o kapakapa ki mea ote pouliga, me se mafai o katoatoa ei tou fiafia. Kapa kite Atua o te mainaga, me fakakatoatoa ne ia tou fiafia.

Fuaiupu Filifilia: Luka 7: 48 “Muna Iesu ki te fafine ko magalo au agasala.”

SE VAEGA FAFINE PEFEA A IA?

E uke a tala o te Tusi Tapu e fakamatala mai ei te tulaga agasala o fafine. E lavea ne tatou i te ukega o taimi e fakaoga te pati “te fafine tali tagata,” kae e foliga mai ei, me se faipati ki tagata mo ana uiga io me ave ne tatou te pati tenei “te tagata tali fafine.” Ko tona uiga, e toe aumai foki ne te feagaiga fou te tulaga se amanaiaquina, fakaalofa, malalo o te fafine, maise loa tena se taulia i faifaiga fakalutaia.

I te tala tenei, lavea ne tatou te ata fakaasi o te fafine i tona tulaga fia maua ne ia se fakamagaloga. A mea katoa konei ne fakatino ne te fafine, ko tulaga katoa o te loto maulalo, uiga o te tino ko oko loa te manako ki te fakaolataga. E fakaasi ne ia ia se fafine agasala kae ko lagona ne ia te loto salamo tonu. A ia ne nofo i te pouli tagataga o te olaga, kae nei ko manako a ia ke sasale a ia i te mainaga o te Keliso.

Muna Iesu “Ko ola koe i tou fakatuanaki; fano la mo te manuia.” Se fakamanatuga e taua kii ki a tatou, e ui loa e aumai te fekau i te ata o te fafine agasala, kae ko te akoakoga e mo tatou katoa, me ko tatou ne vaega tino pefea, ne tino kola e iloa ne taua o toe foki ki te Aliko mo se fakamagaloga, io me ne tino kola e fialia o nofo mo te agasala.

Fuaiupu Filifilia: Mataio 7:28-29 “I te otiga o pati a Iesu, ne ofo masei a te vaitino i ana akoakoga, me ne akoako atu e pela mese tino e i a ia te pule, kae e se pela mo olotou faiakoga o te Tulafono.

Tenei te fakaotiga o te lauga a Iesu i te mauga – io me ko te tala fakatusa fakaoti a Iesu i tena lauga. E aumai ne ia te akoakoga taua ki te olaga o sose tagata talitonu. Ne fakatusa ne Iesu te tino tela e fakalogo ki ana akoakoga ki te tino tela e faite tena fale i te papa. E taua te ata tenei ki te olaga talitonu, me se olaga tela e tau o faite i luga i te papa. Sose fale e tu i te papa, e se gasuesue, e malosi kae mafai foki ne ia o agai a fakalavelave o te olaga. Kae ko te fale tela e faite i te one, e se leva, e se tumau foki tona malosi.

Tenei te akoakoga taua mo tatou katoa kau talitonu, ke faite ta olaga talitonu i luga i te papa o papa – tela ko Iesu. Fakatuu ta olaga fakatuanaki i te pule o te papa, e mafai ei ne taua o agai a sose fakalavelave o te olaga. Sa faite i te one ta ola talitonu, me vave maofa kae se leva tona malosi.

Aso Tolu, 05 Mati

Salamo.57:1-3

Faitau filifilia: Salamo 57:1 Te Atua, a koe ke alofa mai ki au, a koe ke alofa, i au e fanatu ki a koe e sao ei au. I lalo ifo o ou kapakau e malu ei au. Ke oko ki te otiga o kaumatagi fakamataku.

KO OU LIMA E MALU EI AU

Ko talo fakatauanau a Tavita ki te Atua. Tavita ko toe sala ki te Alofa o te Atua tela ne malu ei a ia mai fakalavelave e uke. Ko lagona ne Tavita te faigata mote puapuaga o te olaga mafai ko ola a ia i tua o te alofa o te Atua. Te feagai o Tavita mo fakalavelave e uke, maise ko fakaososoga o te olaga, manatua ei ne ia te taimi ne ola filemu ei a ia i te alofa o te Atua.

Ko fakasologa a Tavita ki te mafanafana o te alofa o te Atua, e pela mo te moa e fakaapulupulu ne ia ana ta'ma moa i lalo i ona kapakau.

Konei e iloa a uiga masani o te olaga, kafai ko maua ne tatou te manuia mote saogalemu, mea loa ko kamata o fakatafa ne tatou te Atua. Kae i te taimi loa e feagai ei tatou mo fakalavelave e uke o te olaga, mea loa ko kamata tatou o toe sala ki te alofa manafanafa o te Atua. Taua ko fai mo takitaki i loto i kaiga, te atufenua, te malo mo te ekalesia, e tenei fua te alofa e fakamaoni tona mafanafana, tela e malu ei taua mai peau laga vale o te olaga.

Aso Fa, 06 Mati 2014
15:1-11

Esoto

Fuaiupu Filifilia: Esoto 15: 11 “Te Aliko, e seai se Atua e pau mo koe, me fakafoofogia tou malu; E seai foki se Atua io me se tino e mafai o fai a mea fakafoofogia pela mo koe.”

TE ATUA FAKAOLA

Isalaelu ne ola pologa i Aikupito i tausaga e uke, ka ko te Atua ne fakasao ne ia a latou mai te olaga fita kae masei tena. I te pese a Mose mo te fanauga a Isalaelu e usu ne latou te lasi mo te maluga o te Alofa fakaola o te Atua e pela mo te olo o latou i loto i te tai kula, ko te ata fakaasi tena o te manumalo o te Atua.

Te ata o te tai kula mo te kautau a Falao ko te fakaasiga tena o te seai o se fakamoemoega mo Isalaelu i taimi tena. Kae e lilo i olotou manatu, me i te Atua tela e talitonu latou ki ei, ko te Atua faivavega. E fakafoofogina kia Isalaelu te vaeluaga o tai, mo te auala ma'lo ki sua feitu o te Tai Kula. Te Atua ne fai ne ia a mea fakafoofogina ko te mea ke lavea ne Isalaelu a tona malosi mo tona alofa.

Te olaga nei e aofia i ei a aso lei pela foki mo aso masei, se olaga foki o fakalavelave e uke mo mea faigata kola e masani o fakafeagai mo tatou. E taua te fakamasauga, me i te Atua ko te tou fakaola.

Kafai e fetau tatou mo fakalavelave o te olaga, moa e tele taua o muni io me fai aka me ko seai se Atua io me ko se alofa mai te Atua kia tatou. Ikai, e te Atua ko te Atua fai vavega, e tumau tena alofa mo tatou ki te se gata mai.

Aso Lima, 07 Mati

Levitiko 9:22-24

Fuaiupu Filifilia: f.22 “I te otiga o taulaga a Alona ne fai, ne sisi ake ona lima i luga o tino kae fakamanuia atu ne ia latou. Oti aka, ko ia e iloa ko fanaifo.”

KE ‘MOA E MUU LUA LIMA I TE ‘TALO KI TE ATUA

A Alona ne filifili ke fai mo faitaulaga o Isalaelu, ka ko te Atua ne fakaoga ne ia a Alona mo Mose mo fakamalosi kae fakaloto lasi ne ia te fenua ko Isalaelu ke ola talitonu ki te Atua. I te tala tenei, e lavea ne tatou te tulaga o te sisi o lima o Alona ki luga mo te taulaga ne fai ne ia mo fakama o agasala. Ne lavea ne latou te mainaaga mai o te Aliko tela ko te fakamanuia foki e iloa tena o latou.

Alona mo Mose ko fai mo takitaki, ne takitaki kola ne seki muu la lima i te faiga o taulaga ona ko agasala a Isalaelu. Ne iloa ne Alona mo Mose, me i te fenua e ola i se olaga tela e muu vave fua olotou olaga talo mo olotou olaga talitonu. Te fakamasauaga a te Tala Lei, ko tou atufenua ke mo'a e muu vave a olotou olaga talitonu ki te Atua tokotasi. Ke tumau o sisi atu a olotou olaga fakatuanaki ki te Atua, me koia e katoatoa ei a tou olaga talitonu.

Aso Ono, Mati 08

Numela 27:15-23

Fuaiupu Filifilia: f.18 &19 “Muna a te Aliko ki a Mose, “puke mai a Iosua, te tama tagata a Nuno, se tagata fai mea mafai, kae na atu ou lima ki luga i tena ulu. Fai ki ei ke tu i mua o Eleasalo te faitaulaga, mo te fenua katoa, kae i kona, i mua o latou katoa, ka fakailoa kae fakasopo ne koe a ia ke fai mo ou sui.”

KO FILIFILIGINA A IOSUA

Tenei te tala i te fesukiga o takitaki o Isalaelu e pela mo te tali o te talo a Mose ki te Atua. E iloa ne Mose ia ia ko se oko ki te fenua o te folafolaga, tela ne talo ei a ia ko te mea ke filifili mai ne te Atua se takitaki tela e mafai ne ia o takitaki a Isalaelu i sose vaitau, kae maise i taimi o taua. Manava'se a Mose i te mea ma se toe maopopo a Isalaelu e pela mo te masani.

Fai mai te tali a te Atua kia Mose, “puke mai a Iosua, te tama tagata a Nuno, se tagata fai mea mafai, kae na atu ou lima ki luga i tena ulu.” E penei o filifili a Iosua, ne filifili ne te Atua mo te fakamoemoega ke 'taki ne ia Isalaelu ki te manuia ona ko ia se tagata fai mea tonu. Amutia a Iosua, kae e pefea a taua, e mata a tatou e fakatuagagina, e mata e mafai o filifiligina taua ke fai mo takitaki, i kaiga, fenua, fakapotopotoga, malo, kae maise tena ekalesia. E taua ke fai taua mo tino fai mea mafai, kae fakatuagagina i Tuvalu.

Aso Tapu, Mati 09

1 Samuelu 5:6-12

Fuaiupu Filifilia: f.11 “Tena ne toe uga atu te lotou fekau ke maopopo mai te tokolima tupu, kae fai atu ki a latou penei, “A te Pusa o te Feagaiga ke na fakafoki atu ki Isalaelu, ke se toe 'ta ne ia matou mo motou kaiga.” A tino katoa i te fakai ko oko e iloa i te matakū me ko fakasala latou ne te Atua.”

TE ATUA E TAPU

Te Tusi Faitau o te aso tenei e fakaasi mai te tulaga o te pusa o te Feagaiga tela ne puke ne te kau Filisitia. Te Pusa o te Feagaiga ne puke ne Filisitia i te takavalega latou i te taua. A te Pusa o te Feagaiga tenei e tuku i loto a Tulafono e sefulu tela e fakatakitaki kiei a olaga o tino Isalaelu. Te tala tenei e fakamatala mai ei te tulaga Tapu o te Atua, maise loa ei te matakū mo te nofo se toka o te kau Filisitia i te mea ko tupu.

I te olaga talitonu o tatou, e tau o nofo mo tatou a lagona me i te Atua se Atua e tapu, se Atua e malu. E se ko tona uiga la e tau mo tatou o matakū kia ia, ikai, kae e tau mo tatou o 'ava kia ia – me ko ia e maua ei ne tatou te ola. A te ola e maua i te Atua – na ko ia aka e iloa.

Aso Gafua, Mati 10
29:10-19

1 Nofoaiga Tupu

Fuaiupu Filifilia: f.13 “Te motou Atua, i te taimi nei, ko tuku atu ne matou te fakafetai ki a koe, kae tavae ne matou tou igoa malu.”

KE MOA E GALO TE FAKAFETAI KI TE ATUA

E tenei loa te olaga masani o tino takutakua o Isalaelu maise loa ko ona tupu, e se mafai o galo ia latou te fakafetai ki te Atua. E ui e fai ne latou a uiga se lei, kae e se mafai ne mea kona o ave keatea te olotou loto fia fakafetai ki te Atua ona ko tona alofa kia latou.

E foliga mai te mea nei se pese e lagi ei ne Tavita tena fakafetai ki te Atua. Se pese e fakaasi ei a tona loto fai mealofa mo te Alikī mo tena faletapu. E lavea ne tatou i te fuaiupu e 17, e fakamatala ei te fiafia o Tavita o fai mealofa. Mealofa kola ne ave ne ia mo tena loto katoa, ne seki ave afaafa kae ne ave katoatoa ona ko tona loto naunau ki te Alikī.

Tenei te tulaga taua ne lavea ne Tavita, ne seki manako Tavita ki sona tauī, ikai, kae ne lavea ne ia me se tusaga tonu loa o ia e tau o fai mo te Alikī. Ko fakamasaua mai me i tau fakafetai mo taku fakafetai ke moa loa e galo, moa e puli o fai ki te Atua tela ko te fakavae o manuia katoa o tatou.

Aso Lua, Mati 11
18

Neemia 2:11-

Faitau Filifilia:17&18 “Kae nei ko fai atu au ki a latou penei, “kilo mai ki te fakalavelave tenei e poko i a tatou, me i te fakai o Ielusalem tenei e maofa valevale mo ona mataloa ko se aoga! Tatou ka toe faite a pui o te fakai, ke na fakagata te tou masiasi.”

FAKAOGA TE MALOSI O FAI MEA LEI

I loto i sose taumafaiga a te tagata, e isi faeloa ne fakalavelave e fakafeagai mo ia. E isi foki ne ‘tino e faifai muna, tino fai pona kae fakamasei, tino fakatauemu ki mea e fai ne latou. E tenei te tulaga ko oko kiei a Neemia maise te naunau o tona loto ko te mea ke toe ati aka pa o tona fenua.

I te talitonuga faka-lutaia, a te fenua kafai kooti ne fakatakavalegina, sunu kae ofa ki lalo ona pa, e fakaasi mai me ko toilalo foki tona Atua. E tenei te tulaga tela e manavase ki ei a Neemia, me i te ata tonu loa, a te Atua o Isalaelu kooti ne fakatakavalegina. E tau la o toe ati a pa, e toe fakafoki ei te malosi, te mafai kia Isalaelu. E fialia a Neemia o fakaoga tona malosi o fai ne ia mea lei mo tona fenua maise ki tona Atua. Tenei te olaga tela e tau o olagina ne tatou, e tau o fakatau ne tatou i loto i tou olaga ke fakaoga tou malosi o fai mea lei mo tou fenua, fai mea lei mo tou ekalesia, tena malo kae maise te fai mea lei o tatou mo te Atua.

Aso Tolu, Mati 12
27

Iopu 19:13-

Fuiupu Filifilia 26 “E ui eiloa ko oti atu ne kai toku pakili ne te masaki tenei, kae ka matea eiloa ne au a te Atua i toku foitino tenei.”

KE MOA LOA E MATE A TE FAKAMOEMOEGA

Ko faipati a Iopu ki ona puapuaga, te mae mo te masiasi ko nofo ei a ia. Kae ui ei te mae mo masaki o te pakili ko nofo mo ia, ne seki mafai ne mea konei o ave keatea a te fakamoemoe o Iopu ki te Atua. E gali te ata tenei o Iopu, me e tai kese loa mo te olaga masani o tatou tino ola. I te masani, kafai loa ko kamata o tupu a fakalavelave ki ‘tou olaga, ko tatou loa ko vave o fakavaivai. A te natula o te tagata e fiu vave kae se fialia foki o ola puapuaga.

Aumai ne te tala tenei o Iopu te olaga tonu tela e tau o olagina ne te kau kelisiano. Tatou ne tino kola e tau o ola fakatuaga ki te Atua. Me ne a a fakalavelave e oko kia tatou, ke moa e mate te fakamoemoe o tatou ki te Atua o te ola.

Kia lopus, a logomaega mo fakalavelave konei e oko kia ia, e seai ne mala io me se fakasalaga, kae se auala e lavea malosi ne ia a foliga o te Atua alofa kae atafai.

Aso Fa, Mati 13
18

1Tupu 19:1-

Fuiupu Filifilia: (olaga tavini atu vaega o te fuaiupu 12) “Ne galo atu te afi tena, kae vau a te leo e pela mo se leo o se tino e musumusu.”

TE LEO O TE TOE FAKATOKAGA

A Elia te pelofeta a te Atua ne sola keatea mai i Isalaelu me ne matakua ia lesepera te avaga a Aapo te tupu me sala ke tamate ne ia a ia, tena ne sola ei a ia ki luga i te mauga pela me se tagata ko seai sona fakamoemoega. Ne nofo a ia mo te manavasee, te se toka mo te matakua ona ko te mea ko tupu. Te ata fakaasi o te pelofeta ko Elia ko te ata fakaasi o te tagata mo ona lagona masani. Tatou ne tino kola e vave oko kia tatou te poi mo te manava'se mafai ko tupu a mea ki tou olaga, kae ko te fakamatakuga, me vave oko kia tatou a lagona e fesiligina ne tatou te Atua mo tona kau fakatasi mai kia tatou.

Fai mai te fuaiupu filifilia, *Ne galo atu te afi tena, kae vau a te leo e pela mo se leo o se tino e musumusu.* Tenei te leo musumusu o te Atua tela ne toe fakatoka ne ia a Elia mo tena olafa tavini. Fakatoka ne te leo o te Atua te loto sapolepole o Elia, kae maise ei te ke toe fakafou ne ia o tena kiloga ki te galuega kooti ne kalagagina a ia kiei. I loto i te olaga, ka oko mai a fakalavelave, ke moa taua e fiu vave, kae sili ko tatou ke toe ala ki luga kae fakalogologo fakalei. E tau a ke toe fakalaa fakalei ‘tou taliga ki te leo musumusu alofa o te Atua mo koe mo au.

Aso Lima, Mati 14

1 Kolinito 16:13-24

Fuiauupu Filifilia: 13&14 “Ke matapulapula a koutou, tu mautakitaki i te fakatuanaki, ke loto 'toa a koutou, ke loto malosi foki. Ke fai a otou mea katoa i te alofa.”

TAOFI MAU KI TE FAKATUANAKI MO TE ALOFA

Ko toe fakamasaua ne Paulo ki te kau Kelisiano i Kolinito te olaga tonu faka-Kelisiano tela e tau o tumau latou i ei. Kolinito e takutakua ona me se taulagavaka lasi, e uke te kau maumea e ola i ei, maise loa te kau fai pisinisi.

Lavea ne Paulo me ko tosina atu a loto o te kau talitonu ki te gali o Kolinito, ko se mafai ei ne latou o ola i mea kola e tau o ola ei sose kelisiano. Ko tiaki ne latou te fakatuanaki, ko loto vaivai te tau lasiga ona ko te gali o te lalolagi ko ola latou iei.

Te fakamasauaga a te Apositolo ki Kelisiano i aso nei, ke taofi mau ki te Fakatuanaki e auala i te ola feaalofani mo te fakatau alofa. A fuataga o te fakatuanaki ko te alofa, kae ka fai e seai se alofa ia koe, a koe sei se tino talitonu. E mafai ne tatou o fai ki tino ia tatou ne tino fakatuanaki, kae kafai e seai se alofa ia tatou, e se mafai a tino o talitonu ia tatou ne tino Kelisiano. Te fakavae papa o te talitonuga faka-Kelisiano, ko te Alofa. Ola o alofa, kae sa ola fua ke alofagina koe, kae se alofa a koe ki tino.

Aso Ono, Mati 15
10

1 loane 1:1-

Fuaiupu Filifilia 7 “Kae kafai e ola tatou i te mainaga, e pela loa mo ia e ola i te mainaga, ko tona uiga e fakatau mafuta fakatasi tatou, ka ko te toto o Iesu tena Tama, e fakama ne ia tatou mai i tou agasala katoa.”

FAKAMASANI O OLA I TE MAINAAGA

Sea te uiga o te ola i te mainaaga? Kae ne a foki a mea e fai ne tatou ke taku tatou ne tino e ola i te mainaaga? Se a te pogai e tau ei mo koe mo au o fakamasani o te ola i te mainaaga. Faipati te tusi tala o loane ki te tulaga tonu e tau o ola ei so se tino tela kooti ne malie ke fai a ia mo tino tautali ia Iesu. So se tino tela ko oti ne talia ne ia a ia ke ola mo Keliso, e tau mo ia o ola i te mainaaga.

Ko tona uiga, ko te ola i te amiotonu, i te alofa, kae fakatuaga kae fakamoemoe ki ei a tino. Konei a uiga ko la e mafai o lavea ne tatou i tino ko la e ola i te mainaaga. Kafai e isi se mainaga, ko tona uiga e isi foki se olaga pouli. Te olaga pouli se olaga tela e fai ne koe a mea se tonu, uiga ko la e inoino ki ei a te lei kae fiafia ki ei te masei. Uiga o te pouliga ko uiga o tino ko la e fai ne latou a mea se lei kae se fiafia foki ki ei te Atua mo tino.

Se fakamasauaga e taua kii, ko te mea ke ola taua i te mainaaga. Kafai seki masani taua o ola i te mainaga, e gali ke na taumafai taua nei o fakamasani kiei – me se olaga tela e taua, se olaga tela e tau o ola ei a Kelisiano talitonu. Mo a e takua taua ne tino o te pouliga, kae ke takua taua ko tino o te mainaaga i te talia ne tatou a Iesu mo fai tou Aliko fakaola.

Fuaiupu filifilia 3-5, Ne tali atu a Iesu kia latou: “E seki faitau koutou i te mea ne fai ne Tavita mo ana tagata, i te taimi ne fia kai ei latou? A ia ne fano ki loto i te fale o te Atua, kae ne puke ne ia falaoa ne tuku atu ma te Atua, ne kai ki ei, kae ne tuku atu foki ki ona tagata. Ka ko te mea tenei e tapu i te tulafono a tatou, manafai se tino e kai i ei, me ko faitaulaga fua e saoloto i ei. Ne toe faipati atu Iesu, ka ko au te Tama a te tagata ko te Aliko o te Sapati.

TE ALIKI O TE SAPATI

Te tala ko aumai ne te tusi faitau o te aso nei, e fakaasi mai ei te vaitau o te ola lamalama mo te fesiligia te tulaga o te galuega talai a te Aliko. I tu fakalutaia, e tapu se tino e soli ne ia te Sapati, aua se tasi o fakatonuga mai te tulafono a Mose. Kafai e tautali koe ki Tulafono, ka maua ne koe a fakamanuiaga e uke i tou olaga, kae kafai e teke koe kiei, a koe ko teke ki te Atua. E tenei te kiloga tela e faka'se ne ia a faitaulaga i te kilo a latou ki faiga a soko o Iesu.

Se kiloga e se tonu i olotou manatu mo mafaufau, ona ko te tulaga ko faifaiga kola ko fai ne soko o te Aliko ite Sapati.

A faitaulaga ne fai olotou tusaga ona ko te tulafono, kae ko te fakalavelave e galo i loto a te alofa tela e tau o fakatino ne ia i tona ola tautua i te galuega a te Atua. Setioa la o faipati te Aliko penei, “Ea ko puli ia koutou te mea ne fai ne Tavita, tela ne soli ne ia a te tulafono a te Atua ona ko tena likiliki mo te fia kai”. Ko te tali e toe fakaala ei te loto lamalama o te faitaulaga, ko te mea ke toe kilo ki tona kalagina, ame i te tulafono e taki ne ia a tino kite Atua, kae e se taki ne ia a tino ki puapuaga.

Faipati a Iesu, a te tamaliki a te tagata, tela ko ia foki ko te Aliko o te Sapati. Ko tona uiga, a Iesu ko te tulafono e auala i ana akoakoga, a ia foki ko te fakasino ala. Te Aliko o te Sapati ona ko ia ko te Sapati e ala i tona toetu mai i te tanuga i te tolu o aso, kae ko te fakailoga tena o tona alofa nau mo koe mo au. Ke masaua ia tatou te taua o te Sapati tela ne faipatigina ne te Aliko, aua ko tona toetu manumalo tena ko fai nei mo mitamitaga o te kelisiano i te lalolagi.

Fuaiupu Filifilia 5, Tela, fesili atu ei a Falesaio mo faiakoga o te Tulafono ki a Iesu penei, "A ia e se tautali i ei ou soko i akoakoga ne tuku mai ne otou tupuga ki a tatou, i te kai o latou mo lima se fano?"

E SEAI SE AOGA TE VAIFANO MAFAI E 'SE 'MA TE LOTO

E tai kese malie a te tala ko aumai ne te tusi faitau o te aso nei mo te aso anafi. I te tusi o te aso nei, ko toe faitio foki a takitaki o te lotu ki soko o Iesu, ona ko te se fano olotou lima koi tuai a latou o kai. A te fano o lima se tu masani a te kau lutaia mai olotou tupuga, kae tenei ko se amanaia ne soko o te Aliko a te mea ne masani mai ei latou.

A te fesili tenei a Falesaio mo Faiakoga o te Tulafono, ko te fesili fia sao, ko te fesili tofotofo, ko te fesili fia lamalama ke maua se pogai e fakasala ei a Iesu. Ko tona uiga, e maumau fua a taimi e fano ei olotou lima ke ma i aso katoa o te olaga, kae ko olotou loto e lailai e se ma.

Tela fai atu ei a Iesu penei, “E se aoga te lotou tapuaki mai ki a au” ko te fesili kai a? Me ko i tua fua e fakaasi mai ei te olotou fia amiotonu, kae i loto i te kano loto e mao mai ia au.

E mata e tokofia nei a Falesaio e filo tasi mo tatou, tela e fakamisikata mai fua kae ko te loto e lailai. Toe fakamanatu mai ne te tusi tala ko Maleko a te taua o te loto, e se ko tena uiga ke agateuteu faeloa taua i aso katoa, kae tela a ta loto e se agateuteu ne taua. Taina tuagane, e taua ke agateuteu ne taua a ta loto, me ka toka kae ma a te loto, e pena foki te toka mo te ma a ta uiga fakaasi e pela eiloa mo te takua ko 'fanau a te Atua'.

Aso Lua, 18 Mati

Luka 9: 57—62

Fuaiupu Filifilia 61—62, “ Muna a te sua tagata, Te Aliko, ka tautali au ia koe, kae tuku mua mai au ke fano o fakamavae ki toku kaiga. Muna Iesu ki a ia, so se tino e kamata o fakamalu te laukele, kae kilokilo soko ki ona tua e se aoga mo te Malo o te Atua”

SA FAKALOTOLOTOLUA KI TA KALAGAGINA KE FAI MO SOKO

Tasi nei o natula o te tagata ko masani ei i tona olaga, kafai ko fano ki mua tena faiga malaga, kae e isi loa se taimi e toe kilo ei ki tua. Ko tona uiga, ko te tagata ko fakalotolotolua, ko se mautinoa foki ia ia tona kalagagina ke fai a ia mo soko. E tena te ata manino ko aumai ne te tusi tala ko Luka mo te aso nei, ko te tala i te tavini ne fia tautali kae ne fakamuamua ia ia te toe kilo ki ona tua ona ko masaniga faka-kaiga. Te tavini ne fia tautali kae e seki mautinoa i a ia tona kalagagina, ne fia fai mo soko kae ne fakamuamua i a ia ona manakoga.

Muna te Aliko, so se tino e fakamalu ne ia a te laukele kae kilokilo ki ona tua, e se aoga mo te Malo o te Atua. Ko tona uiga, ko te tagata e galue mo te fakalotolotolua, ko te tagata e galue kae kilokilo ki sona tau.

Setioa o akoako mai lesu ki te tosina gofie o te tagata i te gali o te lalolagi, tela ne fai atu ei penei a te tavini, tuku mai mua au ke fano o fakamavae ki toku kaiga. E tenei te ata saukatoa o te natula o te tagata, e taumafai o fai ne fakamasakoga ko te mea ke toe foki a ia ki te olaga taumua, e se fiafia o nofo i suiga fou, kae fiafia o ola i te olaga mua tela ko masani ei a ia.

Sea ta kiloga kiei, e mata se mea lei ke galue taua mo te fano ki mua o te Tala Lei, io me galue loa taua ke maua se ta tau? E nofo te kelisiano mo tena tali, kae ko te lagona vaivai mai konei, e taua ke galue taua mo te fano ki mua o te Tala Lei, aua ko kalagina taua i loto i tena ekalesia ke fai ta tusaga mo tena fekau mo tena galuega. E uke a fuifaiga o te olaga, ko manatu ei nisi me e lei ke toe foki ki tua, ko tona uiga e fiafia tatou o tumau i te olaga mua kae fakafiti ne tatou a suiga fou i tou olaga. Tela la, se fakamasauga taua, aua ko ta kalagagina ke fai mo soko, se lasaga fou tena mo ta olaga galue i tena fekau mo tena gauega.

Aso Tolu 19 Mati
16

Maleko 10: 13—

Fuaiupu Filifilia 13-14, "Ne aumai ne nisi tino a tamaliki ki a lesu ke puke atu a ia ki ei, kae ne vao ne ona soko a tino kona. Ne iloa ne lesu a te mea ne fai ne ona soko, ko oko eiloa i tena ita, fai atu ei ki ona soko. "Tuku mai tamaliki ke omai kia au, sa taofigina latou, me e o tino penei a te Malo o te Atua".

KO ALOFILIMA O FAKAMANUIAGA

I te aso anafi ne aumai ne te tusi tala te tala te tagata tela e galue kae kilokilo ki ona tua, e se aoga kite Malo o te Atua. Kae i te aso nei, ko fakatusa ne te Aliko a tamaliki foliki ko tino o te Malo o te Atua. E talitonu te loto me i te vaitau o te Aliko, a tamaliki foliki mo fafine e se taulia i manatu mo mafaufau o tagata. A latou ko toe tino tafasili i te malalo i te kiloga a te lutaia, kae tenei ko siki aka ne te Aliko ki luga ki se tulaga maluga. Ko te fesili ka ia ko fakatusa ei a te Malo o te Atua ki tamaliki? A te mea taua e nofo mo te tamaliki ko te loto 'ma, so se fakatonuga e tuku atu ke fai, e fai ne ia mo te loto 'ma ona ko ia se tamaliki foliki.

E uke a taimi e kilo malalo ei tatou ki tou fanau, kae ko fakamasaua mai ne te tusi tala ke mo a tatou e kilo io me manatu fatauva ki fanau. Te akoakoga taua ko te mea ke lagona ne tatou te loto maulalo, te loto 'ma o fai ne tatou a mea lei kae sili i te taua mo te Atua. A fanau ko mealofa taua mai i Te Atua, ko te tiute tonu o taua matua ko te atafai mo te alofa kia latou.

Aso Fa 20 Mati

Luka 6: 6-11

Fuaiupu Filifilia 10, "Ne kilokilo a ia ki a latou katoa, tela fai atu ei ki te tagata, fola tou lima. Ne fai eiloa ne ia pena, tela ne toe lei ei tona lima."

KO ALOFILIMA E MANAVA EI TAUA MAI PUAPUAGA

I te tusi faitau o te aso nei, ko aumai ne te tusitala a te tala i te tagata e fakamate tona lima faka-atamai tela ne fakalei ne te Aliko i te Sapati. Ko oti ne iloa ne tatou a te Sapati i manatu o te lutaia, se aso e fakamalu, e tapu, e seai foki se galuega e fai i te aso tena. Kae tenei ko soli ne te Aliko e auala i te fakalei ne ia te tagata e fakamate ona lima. I te kiloga a te lutaia, a tino penei kola e masaki ne tino agasala. Ko olotou agasala ko mafua ei latou o maua ne masaki pena.

E tenei te kiloga tela ne tokouke ei a fanau a te Aliko ne mate fia kai mo te ola saisaitia ona ko tulafono mo fakakesekesega penei. Fai mai te Aliko, ka kilo atu koe ki te tino ko fia maua ne ia se fesoasoani kae ko te Sapati tena, se a tau mea e fai? E tena te fesili mo taua i te aso nei. E mata e fakatali koe ke oko ki te aso Gafua io me fesoasoani koe ki te tino tena i te taimi eiloa tena. Ka kilo tatou me se galuega e fakaola ei te sua tino, fesoasoani ki ei me e seai se galuega fatauva ko fai ne tatou, kae se galuega tela e finagalo ki ei a te Atua. Mo a taua e fakakesekese tino, kae ke fakatino ne taua te alofa ki sose tino tela ko fia maua ne ia se fesoasoani.

Aso Lima 21 Mati

Luka 8: 40—56

Fuaiupu Filifilia 53-55, Ne fakatauemu latou katoa ki a ia, i te mea ne iloa ne latou i te tamaliki ko mate. Ka ko Iesu ne puke ki te lima o te tamaliki, kae kalaga ki luga, "Nofu mai ki luga!" Ne toe ola, kae ne nofo ake fakavave, kae ne fai atu te fakatonuga a Iesu ki a latou ke fagai

TAIMI O TE ATUA KIA KOE MO AU E SE TALIMULI

I te olaga masani o te tagata, ko tatou loa ko fia maimoa ki vavega, ko fatoa mafai ei o talitonu tatou. E tasi tenei o pogai ne nofo ei mo te vaitino te fakatauemu, ona me e mautinoa ia latou a te tama a laeli ko mate, ko se toe mafai o fakaolagina. Kae puli ia latou ia Iesu ko te tama a te Atua tela ko te Atua o te ola mo te mana katoatoa. E tenei te malosi mo te mana o te Aliko tela ne fakaasi i te tolu o aso, setioa la o kalaga ei te Aliko ki te tamaliki fafine a lailo ke tu ki luga, me ko ia fua ka tala ne ia a litaga o te loto fanoanoa ki te fiafia, te takavale ki te manumalo.

E tenei te fekau mo taua i te aso nei, i tiute mo tofiga ko tofi ei taua ke galue i ei. I nisi taimi e manatu aka ei tatou me i te Aliko ko tuai o tali mai ki tou manakoga. Ko fai ei mo auala e fakavaivai ei taua o fai a ta tiute i loto i kaiga, te malo kae maise tena ekalesia. Kae tenei ko fakamanatu mai ne te tusi tala ko Luka me i te taimi o te Aliko kia koe mo au, e se taitai o talimuli. Aua me i ona auala mo ana fakamanuiaga kite tagata e fou faeloa, ko te mea taua ke iloa ne te tagata e auala i tona fakatuanaki ki a ia.

Aso Ono 22 Mati
Salamo.57:1-3

Faitau Filifilia: 3 Ka tali maia ia mai te lagi kae fakasao mai au; ka fakatakavale ne ia latou kola e fia ta ki au. Ka fakaasi mai foki ne te Atua ki a au a tona alofa tumau motena fakamaoni.

TE ATUA E LOTO KE OLA SAOLOTO TE TAGATA

I te molimau a te Esoto (3:7) 'ko oti ne lavea ne au te fakapologa fita i tino Isalaelu ne tino Aikupito" Tenei te fakamunaga i te Tusi Tapu e iloa ei ne tatou mo te mautinoa me ite Atua e se loto kote mea ke ola pologa se tino, io me ola saisaitia mai lalo i pulega fakasaua a se tino. Te kanoloto o te Atua kote tagata ke ola saoloto auanoa mo se pologa. Te matua o te taeao tenei e atagina mai ei a lagona fakaasi o Tavita e uiga kia latou kola ko fai mo fili o ia.

E taua i lagona o Tavita me ia ia ko fakasaoloto ne te Atua ke fakatakavale ne ia a ona fili.

E iloa lei ne Tavita me ite Atua ka tumau o fakaasi atu tona alofa tumau mo te fakamaoni kia ia. E se fou kia Tavita te alofa fakamagalo ote Atua, te alofa tela ne ola manuia ei a ia mo latou kola e fakalogo kite Atua. Ke moa taua e fai mo tino fakapologa tino, moa taua e ola i se olaga e fakavalea ne tatou a nisi tino. Kae ke ola tatou i se olaga fakataualofa, e atagina ei te alofa ote Atua mo tatou. Te Atua e loto ke ola saoloto tatou, kae se kote saolotoga tela e fai ei ne taua a mea se lei, kae kote saolotoga tela e fakatino ne tatou te alofa mo te fakamaoni o te Atua.

Aso Tapu 23 Mati

Numela 20:1-13

Fuaiupu Filifilia: 12 “Ka ko te Aliko ne ita ki a Mose mo Alona, kae fai atu penei, “Mai luga o te se lava o te lua fakatuanaki o fakaasi toku mana i mua o tino Isalaelu, ka se oko koulua ki loto i te fenua ne tauto au ke tuku mo latou.”

KO TE ONOSAI MO TE FAKAMOEMOE

Ko oko loa te faigata i a Mose o taki te fanauga Isalaelu, ona me ne tino e tokouke kae kesekese foki olotou loto. E lavea ne tatou i tala o te Esoto, me i taimi katoa e fakafeagai a te fanauga Isalaelu mo se fakalavelave, e tasi e iloa te mea e oko ifo kia latou, kote fakasilisili ne latou o te toe foki o latou kite koga ne ola pologa ei latou. Kae i sose fakalavelave e oko latou kiei, ne seki mafai ne te Atua o tuku tiaki latou, ne tali mai te Atua kite tagi fia ola o latou i loto i te togavao.

I Katesa, ne lagona ne Mose mo Alona te muimui o te fanauga Isalaelu ona ko se lava mea e tausi ei olotou ola, kae maise e iloa ko te fia maua o se vai e inu ei latou. Ne avatu te fakatonua a te Atua ki a Mose ke fakamaopoopo a tino kae faipati atu a ia ki te kaupapa ke ‘sali mai ne vai. Ne seki fakalogo a Mose kite fakatonuga a te Aliko, ona ko tona ita kite se fakalogo mote uke olotou fa’meo o tino, tena ne kini fakalua ei ne ia te papa ki tona tokotoko, ko mea e iloa ko sali ifo te vai.

Se fakamanatu e taua ki a tatou ite olaga tenei e ola ei tatou, e taua ke lava te fakatuanaki, te kufaki mote fakapalepale kite Atua. Kafai ko fakatonugina tatou ke fai se mea, e taua ke fai ne taua te fakatonuga tena, e maua ei ne tau ate manuia mote saogalemu i tou olaga.

Aso Gafua 24 Mati

Salamo 23:1

Faitau filifilia: 1 “Te Aliko ko toku tausi mamoe; E seai se mea e mativa ei au.”

E SE MATIVA A KOE I TE ATUA

E lua loa mea taua e faipati ki ei te Salamo mo te aso nei. Te mea muamua, e faine ia te Aliko me ko tena Tausi Mamoe. Te lua, e seai se mea e mativa ei a ia. Ko faipati te Salamo i tona masani mo te Atua tela ko tena Tausi Mamoe, tela e se mafai o fiu i te sala o vai puna e inu ei tena lafu. E puipui ne te Atua a ia e pela eiloa mo te Tausi Mamoe e puipui ne ia tena lafu mai manu fekai o te vao. Mai luga i te tulaga tenei, ko molimau ei ne ia me seai loa se mea e mativa ei a ia, e se mativa a ia i mea lei.

E tau o masaua ne taua, me i te Atua ko tou Tausi Mamoe, ko ia e puipui ne ia koe mo au i aso katoa e ola ei taua. E se mativa ei tatou, e maumea tatou i mea fakateagaga, e maumea foki tatou i te ola ona me tumau tena alofa mo tatou. Tumau la o sala ki te Atua, ke moa taua e mativa i te ola, kae fakafonugina taua i mea lei mai i te Atua.

Aso Lua 25 Mati
22

Esoto 13:17-

Fuaiupu Filifilia, 21 I te ao katoa, a te Aliko e fano faeloa i olotou mua e foliga ki se pou kaumana o takitaki latou, kae i te po katoa, e takitaki ne ia latou ki te pou afi, ko te mea ke mafai ne latou o malaga i te ao mo te po.

FAI TE ATUA MO 'TA TAKI ALA

Te tala o te aso nei, ko te tala i te Atua ne mua ia Isalaelu o fai mo olotou taki auala. Te Atua i te ao ne fai a ia mo pou kaumana mo takia Isalaelu. A Isalaelu ne fano fua i te ao maina kae ne seki mafai ne ia o fakasao a tona auala, kaene manakogina ne ia te Atua ke takitaki ne ia a latou.

Ne fai te Atua mo pou kaumana e takitaki ei a latou i te ao, ko te mea ke moa e faletonu ona kalafaga. I te po ne fai te Atua mo pou afi e fakasino ei te te auala o Isalaelu. Te pou afi tena ne seki kaa kalokalo afi, ikai! Kae ne kaa ulaula, ko te mea moa e toe see a auala o Isalaelu. Te pou afi tenei, tela ne mafai ne ia o fakatakavale te pouli, nefakatakavale ne ia te fili mo ana malei, kae taki ne ia a Isalaelu ki te manuia.

Tuvalu i ona aso nei ko uke a pou afi mo pou kaumana e mafai o fakaseegina ei tou auala. Ke moa e fakasegina tatou ne pou konei, kae tumau o masaua ne koe a foliga o te pou tela ne taki ne ia Tuvalu i te fia o tausaga ko teka, tela ko te Atua. Tenei te pou tela ka taki ne ia koe ki te manuia mo te saogalemu o te olaga.

Fuaiupu Filifilia, 15 Ne fai atu a te Aliko ki a Mose penei, “Ai a e kalaga mai ei koe mo se fesoasoani? Fai ki tino ke olo ki mua.”

FAI KI TINO KE OLO KI MUA

Ko oko te faigata o te auala ki mua o Mose mo te fanauga a Isalaelu, kae fakamataku malosi loa i ei me i te mate ko pili atu kia latou.

Te malaga a latou ne kamata loa ki te muimui e pela loa mo te fia foki o latou ki te olaga pologa i Aikopito. A tino Isalaelu ko lei fua kia latou te olaga pologa, ona me ola ia latou te talitonuga me ko seai se isi malosi e sili atu ia Falao.

E lagona ne Mose te faigata, maise ei te pono mai mua o latou ko te tai kula, kae pono mai tua ko Falao mo ana kaliota. E kalaga atu a Mose mo fesoasoani kae tali mai te Aliko “Ai a e kalaga mai ei koe mo se fesoasoani? Fai ki tino ke olo ki mua.”

Te fakamasauga mo tatou tino talitonu, ka oko mai a fakalavelave, moa tatou e fakavaivai, tatou ke tumau o olo ki mua, me i tua atu o fakalavelave e takato i kona te manumalo. E seai se manuia e sala i te filemu, te manuia o kaiga, fenua, atufenua mo ekalesia, e sala ki tauta, kae i tua atu o tauta kona, ka maua ne tatou te manuia.

Fuaiupu Filifilia, 25 Ne talo malosi a Mose ki te Aliko, tela ne fakaasi atu ei ne te Aliko te lakau ki a Mose, tela ne pei ne ia ki loto i te vai, ko te mea e iloa ko se kona.

MAI TE VAI KONA KI TE VAI MAGALO

Ko mavae atu te tai kula mo niisi o fakalavelave, kae konei ko oko mai foki a nisi fakalavelave. A te vai e iloa fakatasi ne tatou me ko te ola o tino, ka seai se vai e seai se ola. Te vela o te toafa, mo te mate laina o tino Isalaelu, faopoopo atu kiei mo te vai e kona, ne faite ne ia te muimui lasi loa o tino Isalaelu. Fai mai te tala me ne talo malosi a Mose ki te Aliko, tela ne fakaasi atu ei ne te Aliko te lakau ki a ia, tela ne pei ne ia ki loto i te vai, ko te mea e iloa ko se magalo.

I loto i te olaga, kafai ko kona te ola ne ufitia ne faifaiga se tonu mo uiga se lei o tatou, talo ki te Atua, ko te mea ke maua ne tatou a te vai magalo. E maua ei ne tatou a fakamanuiaga e uke o te olaga. Kafai ko faletonu te olaga, talo ki te Atua me ko ia fua tokotasi e maua ei ne tatou a te olaga magalo katoatoa.

Aso Lima 28 Mati

Luka 11:1-11

Fuaiupu Filifilia: 10 “So se tino e akai atu, e tuku mai ki a ia; a ia tela e salasala atu, e maua ne ia; a ia foki tela e tukituki atu, ka tala mai ki a ia.”

'SALA ME KA MAUA NE KOE

Ko fakaasi mai ne lesu te tulaga tonu tela e tau o ola ei a sose tagata ola. Akoako ne lesu ona soko mo te vaitino ke malamalama i te fakagasologa o te olaga. E seai se mea e maua i te nofonofo, e seai foki se mea e maua mafai a koe e moe, kae se tu ou vae o sala te manuia. Fai mai a lesu “So se tino e akai atu, e tuku mai ki a ia; a ia tela e salasala atu, e maua ne ia; a ia foki tela e tukituki atu, ka ‘tala mai ki a ia.”

Tatou e tau o fakamalosi, finafinau o sala a mea lei mo tou olaga i aso nei. Sala ki te Atua me e seai se mea e mativa ei a tona fale koloa fakatelagi. Te Atua e maua ei ne taua sose mea, e se mafai foki ne ia o tuli a tatou mafai e olo atu tatou kia ia. Ko ia e tuku mai ne ia i te taimi tonu mo te taimi tau ke moa taua e ola fakalofa i te lalolagi faigata tenei.

Aso Ono 29 Mati

Luka 14:25-

33

Fuaiupu Filifilia, 33 “Ne fakapalele muna a lesu penei “ E pena foki e iloa mo koutou, e se mafai o fai a se tino mo oku soko seiloga ko tiaki ana mea katoa.”

FAKAMUAMUA TE MEA E TAU O FAKAMUAMUA

Tenei te faipatiga a lesu tela e foliga mai ne tai fifi foki loa ei ona soko ona ko latou ne tino ko leva ne tautali ia lesu. E fifi latou i te tulaga tela e fai mai a lesu ke tiaki a mea katoa. Kae e iloa ne latou me i me e se mafai ne latou o tiaki a mea katoa, me i nisi mea e taua ki te olaga fakatefoitino o latou.

Kae fai mai a Iesu, “E pena foki e iloa mo koutou, e se mafai o fai a se tino mo oku soko seiloga ko tiaki ana mea katoa.” Te faipatiga tenei a Iesu, e fakasino tonu ki te fakatulagaaga ne soko a mea i loto i te olaga. Mea kola e tau o fakamuamua ne latou, mo mea kola e tau o tulaga lua ia latou. E se ko tona uiga ke tiaki a mea katoa o te olaga, ikai, kae ko soko o Iesu e manako ko te mea ke fakamuamua aka ne latou a mea kola e taua, kae tiaki ei a mea kola e se aoga mo te olaga faka Kelisiano.

Aso Tapu 30 Mati

Luka 14:34-35

Fuaiupu Filifilia, 35 vaega fakaoti “Kafai e isi ne otou taliga, na fakalogo mai.”

TUMAU TE FAKALOGO

Faipati Iesu ki te taua o te masima kae maise ei mafai ko seai sona aoga. Fakatusa ne Iesu te masima ki luga i te tagata mo tona se fakalogo. E lasi kii te taua o te masima ki te foino pela foki te laukele, kae kafai ko oti tena ‘kona, ko te mea loa ko se aoga. E tenei te ata o te tagata tela e ola fua kae seai se fakalogo ia ia, e ola fua kae seai se fakamoemoega o ia.

Aumai ne Iesu te vaega taua ko te mea ke filifili taua i ei, me mata e fai taua mo masima ‘kona i te fakalogo o taua ki ana akoakoga io me fai taua mo masima kola ko se aoga, taliga fua kola e fakalogo kae seai se mea e talia ne te loto. Ke fai taua mo masima ‘kona, masima kola e fakatuaga kiei a ‘kaiga mo Ekalesia, masima kola e fakamoemoe kiei te Atufenua mo tena lumanai manuia.

Aso Gafua 31 Mati
14:7-14

Luka

Fuaiupu Filifilia 11 “So se tino e loto fia sili, ka fakamalalogina. Ka ko ia tela e loto malalo, ka fakamalugagina.”

OLA I TE LOTO MALALO

Akoako Iesu e uiga mo te olaga tela e tau o ola ei ona soko mo sose tino talitonu. Faipati ki te loto malalo, ona me ia Iesu se tagata loto malalo kae agamalu, e lavea i mea ne fai ne ia i tona olaga talai, ko ata katoa loa o te tagata e lotomalalo. Fakaasi mai ne Iesu, me i te auala ke fai koe mo tino maluga kae fakaaloalo e kamata i te loto malalo kae se ko te fia sili mo te fakamaualuga.

Ko akoako mai a Iesu a tatou ko fai mo ona soko, ke ola tatou i te olaga lotomalalo kae e seai se fia sili mo te fakamaualuga. Me i mea e maua i te fakamaualuga mo te fiasili e seai na fua ko te masiasi mo te maa. Ola i telotomalalo kae ka fakamanuiagina tou olaga ne te Atua.

Aso Lua 1 Apelila

Maleko 4:35-41

Fuaiupu Filifilia: f.40 “Ne fai atu a Iesu kia latou, Aia e matakū ei koutou? Ea, e seki fakatuanaki eiloa koutou?”

KO TE FAKATUANAKI OLA

Te tala tenei ko aumai ne te tusi tala ko Maleko, te tala o te faigamalaga a Iesu mo ana soko ki te sua faitu o te namo. Ne fepaki ate faiga-malaga mo kau-matagi mo peau o te vasa, toetiti kae apulu te vaka. Te kau soko ko matakū, kae ne seki tau a latou o pena ona a latou ne tino faika i te namo loa tenei, kae ko masani mo matagi malosī kola e poko faka vave sale, pela foki mo totoga o te namo.

Kae sea te mea ne tupu? Ne sapolepole olotou loto, ne se toka a poto masani o te namo kola ko te kau soko o tali atu ki te mea ko tupu. E mafai o lavea i te tala tenei a te soko tela e tautali fua kae mao tona agaga mo tona loto ki te tulaga ne kalagina a ia ne te Alikī ki ei. E fakatuanaki fua mafai ko kilo ki vavega e fai ne te Alikī, kae kafai ko fepaki mo kau-matagi o te olaga, e vave galo te fakatuanaki.

Se fekau taua mo tatou fanau a te Atua. A tatou ko fai mo soko a Iesu Keliso i sose tofiga ko tofi a tatou ke galue i ei, i loto i tena Ekalesia io me so se galuega. Ko fakatusagina a peau mo matagi malosī konei ne aumai nete tusi tala ko Maleko ki faigata o te olaga tenei e ola ei tatou. Kae fai mai te fakaotiga o te tala, mene tokaga malie te matagi mo peau ne fakatoka ne te Alikī. E pena foki a fakatokaga gali a te Alikī mo tou olaga, me ne a peau lagavale o te olaga, kae e tokagamalie a mea katoa ona ko tena fakatasi mai.

Aso Tolu Apelila 2

Mataio 18:18-20

Fuaiupu Filifilia: f.20 “Me sose koga e fakapotopoto ei se tokolua, io me se tokotolu i toku igoa, e iai foki au i kona.”

KO TE 'TAUA O TE ATUA TOLU TASI TAPU

Kafai e fakapotopoto se tokolua io mese toko-tolu i toku igoa e iai foki au i kona. E fakapatonu mai ne te tusi faitau o te aso nei me i te Atua e mafuta mo tino katoa kola e kaufakatasi ki tona igoa, me tokolua io me se fuainumela e uke atu, kola e ola fakatasi mo te lototasi, galue fakatasi, fakatuanaki kia Iesu Keliso, kae fai a mea katoa i te fesoasoani mai o te Agaga Tapu.

E ola te Ekalesia mo fakapotopotoga mafai e maopoopo ona ko te igoa o te Atua te Tamana. E ola lausiusi foki te Ekalesia mo/Fakapotopotoga mafai e fakatuanaki ki te Keliso toetu. E manuia foki a atiakega a te ekalesia/fakapotopotoga mafai e fakalagolago kite mana o tena Agaga Tapu. Ko te taua la tena o te Atua Tolu Tasi Tapu i loto i tou olaga talitonu.

A te fakamasauaga mo tatou, ko te mea ke mautinoa tonu kae iloa foki ne tatou, me isose taimi e maopoopo ei tatou i tena igoa e mautinoa foki me i te Atua e kaufatasi mo tatou. Sa fakamaumaugina tou taimi o maopoopo ki fiafiaga o te olaga tenei. Sa fiafia foki tatou o maopoopo ki mea kola e se fiafia kiei te Atua mo tou olaga. Te fakamoemoega maluga ke maua ne tatou se mafutaga gali mo te Atua i loto tou olaga katoa. Masaua me gali ma kamata mai loto i te kaiga a te olaga maopoopo o tatou takitokotasi. Ke fai taua mo tino galue a te Aliko, kola e fakamaopoopo ne tatou a tou fanau ki mea tela e loto kae fiafia kiei te Atua mo tou olaga katoa.

Aso Fa Apelila 3

Kenese 12:1-13

Fuaiupu Filifilia:f.1 “Muna te Aliko kia Apelamo. Tiaki tou fenua, ou kaiga mo te fale o tou tamana, kae fano ki te fenua tenei ka fakasino atu ne au.”

E ILOA LEI NE KOE A TE ATUA?

I te tusi faitau o te aso nei e fakaasi mai i te tala o te kalagagina o Apelamo ne te Atua kae fakafoofogia i te tala tenei ko te fakalogo o Apelamo ke tiaki tona fenua, kaiga mo te fale o tona tamana kae fano ki te fenua tela ka fakasino atu ne te Atua ki a ia.

E lavea i te tala tenei me seai loa se loto fakalotolotolu i a Apelamo kae ne fano loa a ia e pela mo te manakoga o te Atua. E tonu me seai foki se fakamatalaga manino e uiga ki te mafutaga a Apelamo mo te Atua i tusi faitau, ka ko Apelamo ne fakalogo loa ki te Atua

Te ata tenei i te tala o Apelamo e manakogina ke fakaakoako a tatou ki ei, tela ko te fakalogo mo talitonu ki te Atua. E isi ne taimi i loto i te olaga o Apelamo ne fepaki a ia mo faigataga mo fuifaiga o te olaga kae ne takavale a ia i tulaga kona o te olaga, ka ko Apelamo ne seki solomuli io mene loto vaivai, kae ne tumau loa a ia o fakalogo ki te Atua. Ne talia foki loa ne Apelamo a logomaega o ana mea 'se ne fai, kae ne mautakitaki tena fakatuanaki mo tena fakalogomuna ki te Atua, tela ne taku ei a ia ko te Tamana o te Fakatuanaki.

Aso Lima 4 Apelila

Esoto: 4:1-5:4:17

Faiuipu Filifilia: f.2 “Ne fesili mai te Aliko ia ia penei, Sea a te mea tena i tou lima? Ne tali atu a Mose, Se tokotoko.”

NE A MEA LEI NE MAUA MAI OU LIMA?

A galuega lei e fai katoa ne tatou ki tou lima, e pela mo galue kola e vikia ei te Atua, taleni a tufuga faite fale, e faite ei a Faletapu ote Atua. Te tusi faitau ote aso nei, ko te mana o te Atua ko i lima o Mose ke taki ne ia a Isalaelu keatea mai Aikupito. Ite mataupu e 5, e fakaasi mai me ko fakatoka a Mose mo tegaluega o aumai te fanauga a Isalaelu mai i Aikopito.

Se galuega e faigata, se tusaga tela e fai loa ki te loto malosi mo te loto talitonu ki te Atua ona a Aikopito se fenua e takutakua ite vaitau tena i te malosi mo te fapaupau. Kae e ui iei, ne fakaasi ne teAtua o Isalaelu a tona malosi i te fakatakavalene ia a atua o Akipito. Ne tuku ne Atua a te mana fai vavega ki tena tavini ko Mose ke fano o fakasao a tena fenua tela e ola puapuagatia ite pule fakasaua a te Falao. Te tusaga o taua mai i tou Aliko ko Iesu Keliso i aso nei, ko te galue fesoasoani o fakasao a tou tino mai te pulega masei a Satani. E fakasoko fua ne tatou te galuega tela ne fakavae ne ia Iesu. Masaua, me i te mea tena i ou lima, e mafai o fakaaoaga ne Iesu mo fesoasoani ki te fakasaoga o latou kola e fakapologa ne te fili.

Aso Ono 5 Apelila

Luka 6:6-10

Faiuipu Filifilia:f.10 “Ne kilokilo a ia kia latou katoa, tela fai atu ei ki te tagata, Fola tou lima. Ne fai eiloa ne ia pena, tela ne toe lei ei tona lima.”

KO TE TAGATA LIMA MATE

E tasi tenei o fakalavelave lasi ne tupu ite va o Iesu mo faiakoga o te tulafono pena foki mo Falesaio i te fakaleiga ne Iesu te tagata lima mate i te Sapati. I te tulafono, e tapu se tino e fai ne ia se galuega ite Sapati, ka ko Iesu soli ne ia te Sapati ite fakaleiga ne ia a te tagata tela e mate tona lima fakaatamai.

A Falesaio mo Faiakoga ne kaitaua me akoako ne latou ki tino te taua o te fakalogo ki Tulafono, kae lavea foki i olotou faiga e se fakavae ki te alofa, kae kote tautali ite tulafono. Tela ne fai atu ei a Iesu, sea te mea e taua, ko te fesoasoani io meko te fakafita? Te fakasao io me ko te tamate? Iesu e galuega o fakaola a tino ite Sapati mo aso katoa me alofa ki tino. E se mafai o tuku tiaki ne ia sena fanau tela ko manakogina ne ia te ola, e se mafai foki ne Iesu o fakatali kite sua aso i te mea ma talimuli ei.

Te fekau tafasili i te taua mo tatou i aso nei, ko tatou ke se lamalama ki mea e fai ne nisi tino, ka ko te mea taua ko tatouke ola fealofani kae fakatau fesoasoani ki tou tuakoi mo tino katoa kola e manakogina ne latou se fesoasoani.

Aso Tapu 6 Apelila

Amosa 5:1-15

Fuaiupu Filifilia: f.14 “Saga o fai te mea lei kae se ko te mea masei, ko te mea ke ola koutou. Ka fakatasi atu foki ei te Aliko te Atua Malosi kia koutou e pela mo te manatu o koutou.”

KO TOA MAFI OTE VASA

Te pelofeta ko Amosa ne fakafeagai mo faigataga, muna teke mai i tino o Isalaelu i Mātu. Te pelofeta se tagata mai Saute o Isalaelu. Tenei te fakalavelave tela ne auala ei o teke kae se talia ne latou a te galuega a Amosa. Ko tena uiga, e foliga mai me ko se talia foki ne Isalaelu ki Matu a te loto o te Atua. Kae ui I ei eilo ate faitu tena, ne seki fakafiti io mene fakavaivai a Amosa.

E seki fakatamala foki te pelofeta ki tulaga o tena kalagina kae ne tumau loa tena loto naunau o fakataunu te kanoloto o te Atua. Ko nei a nisi vaega taua o tena fekau mo Isalaelu ki Matu, Tasi: ko tesala ki mea leii olotou olaga; lua:ko te tuku atuolotou loto mo olotou mafaufau ki mea lei; te tolu: Ko te fakamuamua kae fakataua i olotou loto mo mafaufauga aofaga lei kae manuia. Kaia ko faipati ei penei a te Pelofeta ki te fenua o te Atua? Ona me ko te vaitau o te maumea mo te manuia. Isalaelu ko se pole i se mea e tasi ona ko fakamanuiaga mai te Atua, ko te alofa o te Atua e tau o tofua i tagata katoa o te fenua. Kae sea nei te mea ko tupu? Ko se pau a te loto o te Atua mo mea kola e fai ne tino Isalaelu i Matu.

Ko fakasilisili i te tagata ona auala masei, kae ko tiaki a auala lei kae amiotonu o te Atua. Ko saga loa a te tagata kia ia e iloa, kae ko puli ia ia a tena Atua. Se fekau taua mo tatou iaso nei, ke finafinau tatou o fai a mea lei kae fakatulaga maluga te amiotonu o te Atua. Ke fakasilisili i tou olaga a auala o te Atua, emanuia ei tou kaiga, te fenua, mo galuega kesekese kola ko kalagagine ki ei tatou, kae maise tena Ekalesia Tapu.

Aso Gafua 7 Apelila
17

Kolose 3:12-

Fuaiupu Filifilia: f.17 “Sose mea a koutou e fai i muna me ko faiga, ke fai ne koutou a mea katoa i te igoa o te Aliko koi Iesu, I te siki atu o talo fakafetai ki te Atua te Tamana e alatu ia ia.”

KO TIUTE O TE KELISIANO

E lua a mea taua ko avaka ne Paulo i tena tusi tenei ki te ekalesia i Kolose, tasi: 'Ko te fai o mea katoa i te igoa o Iesu Keliso.'

Te uiga o te mafaufauga tenei e fakavave ki uiga kola ko iloga o Iesu, e pela mo te taofi io me ko te puke mau ki te alofa, te kaimalie, te loto malalo, te agamalu, te loto kufaki, te fakatau fesoasoani mo te fakatau fakamagalalo. Te alofa ko te fusi tela e fusi tasi ne ia a mea katoa konei ke lei, kae fakagalue ki ei a mea katoa. Te lua: Ko te 'siki te fakafetai ki te Tamana e auala i a Iesu,' me ko pule i otou loto te filemu o Keliso, ko fai foki koutou mo foitino e tasi mo ia, kae tupu ola a tena Muna i otou loto manafai e akoako atu koutou i poto valevale.

A akoakoga a Paulo e uiga mo tiute tauave o Kelisiano i aso taki tasi, ko fai mo iloaga foki loa e faimalaga ei a ia ki so se koga. A tiute o te Kelisiano konei e fakafou ki ei a tou uiga masani kae ko lakei mo fakamatagi a tou olaga tautua i te galuega a Iesu. A Paulo se tagata e kese a tona olaga taumua, ka ko te tukuga o tona ola mo fai a mea katoa i te igoa o Iesu, ne fuli ei a ona uiga masani ke fou. Kai toka koe o talia a uiga mo faifaiga fou konei, mo fai ou teuga i te olaga fai mo soko, e auala i te fai ne tatou o mea katoa i te igoa o Iesu?

Aso Lua 8 Apelila
16

Mataio 5:14-

Fuaiupu Filifilia: f.14 “A koutou ko te mainga o te lalolagi, e se mafai o se matea te fakai manafai e tu i luga o te mauga.”

TE MAINAGA LAVEA MAO

Te mainaga lavea mao ko te mainaga tela e tu i luga o se koga maluga pela mese mauga io me se tuafale maluga. A Iesu e fakamaina ki ona soko i a latou ko te mainaga mo te lalolagi tela e fakamaina ne ia a koga pouli ke maina, kae ke fai a latou pela mo moli kola e fakatonu ne latou te auala o vakamutu ke malaga tonu i olotou koosi. A soko ko mainaga kola e fakamoemoe ki ei Iesu ka tauave ne latou te mainaga o te Tala Lei ki te lalolagi katoa.

A mainaga se lavea mao ko mainaga kola i lalo i vanu mo koga poko, vagana i ei e maina i koga maluga ka lavea mao. Te manakoga i te matua, ko soko kola ko mainaga o te Tala Lei ke se muni i lalo i vanu mo koga poko o te olaga, e pela mo vanu o fiafiaga mo manakoga o te lalolagi kola e taofi ne ia te mainaga o te Tala Lei ke se maina mao. Te manakoga o te vaitau tenei ko te mainaga o te Tala Lei o te Fakaolataga a Iesu ke avaka o fakatu ki luga i koga maluga o tou fakatuanaki, ko te mea ke takitaki ne ia a latou kola i loto i te pouliga ki te ola. Sea tau matematega mo tau kilo ki a koe i aso nei, se mainaga lavea mao io mese mainaga i lalo o vanu mo koga poko?

Aso Tolu 9 Apelila

Mataio.7:24-27

Fuaiupu Filifilia: f.24 “Sose tino e fakalogo ki aku muna kae fai ne ia, e fakatusa ne au ki se tino poto tela ne faite tena fale i luga i te kaupapa.”

TE TINO POTO

A tino e solo faeloa o akoga ke maua ne latou te poto, kae ka kilo tatou ki te tala fakatusa a Iesu tenei ne fakamau ne Mataio, e fakamatala i konei ne Iesu te tala mo fakamaina a ti'na tino poto i te olaga nei. Te fakalogo se uiga tafasili i te gali kae takutakua, kae fai mai a Iesu, me sili atu te gali o tino e fakalogo kae fakatino ne ia a tena fakalogo. E tena te tino poto i aso nei muna Iesu.

Te tala fakatusa tenei a Iesu ne pono ki ei a tena lauga i luga i te mauga (Mat.5-7) kae ne manako malosia a Iesu ko tino kola ne fakalogologo ki tena lauga ke fakatino ne latou i olotou olaga i aso taki tasi. A tino e fakatino ne ia a akoakoga a Iesu e fakatusa ne ia me se tino poto, e pela mo te tino tela e ta a tona fale i luga o te kaupapa.

Aso Fa 10 Apelila

Luka 5:33-39

Fuaiupu Filifilia: f.37&39 "E seai foki se tino e utu ne ia te uaina fou ki loto i fagu e utu i ei a uaina ko leva. Kafai la e utu, ka mapa te fagu, ko sali ki tua te uaina, ko masei ei te fagu uaina.

Me seai se tino e manako ki te uaina fou manafai ko oti ne inu i te uaina ko leva. Kae muna mai a ia, Me sili atu te logotonu o te uaina ko leva."

TALIA A FAIGA FOU MO TALAI A TE TALA LEI

Te tala fakatusa a Iesu i te uaina fou mo te fagu uaina mua se manakoga taua tela e tau o kilo loto a tatou ki ei i aso nei. Ko lavea ne Iesu me se fetau i tena talaiga mo akoakoga kola e ola i loto mo agaga o tino lutaia, ona ko akoakoga a Falesaio mo Faiakoga o Tulafono e uiga mo Tulafono. Ne seki fiafia a Iesu ko ana akoakoga ke faulu foki ki loto i mafaufau kola e fonu i akoakoga kola e teke kae se fealofani mo ana akoakoga. E tena te fekau o te tala fakatusa a Iesu e uiga mo uaina fou mo fagu uaina mago.

I aso nei a te uaina fou ko te olaga fakatino o akoakoga a Iesu kae ke olo tasi mo te alofa, me i aso o Iesu te loto o te Atua ko te fakalogo ki Tulafono. I aso nei a te Muna a te Atua i akoakoga a Iesu e fakavae ki te alofa ki te Atua, te alofa ki tuakoi pela foki mo koe ki a koe. Muna Iesu, "*Tena te mea e iloa ei ne tino katoa ko oku soko koutou, manafai e fakatau alofa koutou*" (Ioa.13:35). Ka se maumau te uaina fou manafai e utu ki fagu uaina fou

Aso Lima 11 Apelila

Luta1:6-17

Fuaiupu Filifilia: f.10 “Kae fai atu kia Naomi penei. Ikai! Tatou e olo tasi eiloa ki tou fenua.”

FAI KE TONU A TAU FILIFILIGA

Te tala o Luta ko te tala o te fafine tela ne tonu a tena filifiliga ne fai mo tona olaga. A avanoaga o fai ne filifiliga tonu mo tou olaga e se uke, i nisi taimi e tasi loa te taimi. E isi se fafine ne tagi mene ta ne tena avaga i taimi ne taua ei a laua, ona ko te inu kava o tena avaga. Muna te fafine penei, "Moi ne iloa ne au i a koe e inu kava fakatakalia penei, au e se avaga loa ki a koe."

Te famau a te tamafine tenei ne kamata i te fetauiga a laua i te fale saka pouli ka ko te tamataene tenei e tuku loa ki togi a te vale. Lua vaiaso mai tua ko tokolua konei ko avaga. E taua te filifiliga e fai ne koe i te avanoa tela e tuku atu ki a koe.

A Luta ne fakaaoga fakalei ne ia te avanoaga o fai tena filifiliga, tela ne iku ki ana muna konei ki tena matua ko Naomi, "Tatou e olotasi eiloa ki tou fenua." A te sua fafine tela ko Olepa ne toe fuli ana mafauaoga kae ne seki tautali i a Naomi mo Luta. Sea nei tau filifiliga ki manakoga e uke o Iesu kola ne fai atu ki a koe? Sea a tau tali i taimi nei ki a ia, e pela mo tena fesili ki a Petelu, E alofa mai koe ki au? Sea la tau tali? Masaua me se uke a avanoaga e mafai ei ne koe o tali ki a Iesu i te olaga nei.

Aso Ono 12 Apelila

Maleko.10:32-34

Fuaiupu Filifilia: f.33 “Muna Iesu’ Kiloake, a tatou nei e olo ki Ielusalema, ko te koga tela ka tuku atu ei au te Tama a te Tagata ki lima o faitaulaga sili mo faiakoga o te Tulafono. Ka tamate ne latou au kae tuku atu ki tino o fenua fakaatea.”

TE MALAGA KI IELUSALEMA

Te malaga ki Ielusalema a Iesu ko te malaga tafasili i te taua i tena olaga i te lalolagi nei - me ko te malaga a ia o fakataunu te loto o tena Tamana. Kae ui i ei te taua o te malaga tenei, se malaga loa kae 'sale gata, me mafa kae fakafita. Ielusalema te laumua o Isalaelu, te fakai o Tavita, tela ka lagona ei ne Iesu i a ia ka pela me se 'tama tiaki' a te Atua, ka fakamailoga i konei a tona tiakina ne ona soko kae fakatautele keatea, te koga tela ka fakafiti a ia ne ana taugasoa kae togi atu a tona ola ki tupe siliva.

Ielusalema e tu ei te Faletapu kae nofo i ei a Faitaulaga, Falesaio mo Faiakoga o Tulafono kola e alamati ne latou a Iesu ke tamate.

E tonu loa i te malaga tenei a Iesu e faigata kae e sili atu a tena taua i lo o tena fakamataku, me ka fakataunu ne ia te palani fakaola a te Atua te Tamana.

Te taulaga mo fakaola te lalolagi ko Iesu kae ka fakataunu ne ia i Ielusalema. Ielusalema ko te ata o au fale, tou kaiga mo au tamaliki, kae e taua mo tamana mo matua Kelisiano i aso nei o fai a olotou tusaga mo fakaola a te kaiga. E sili atu te taua ke ave ne koe ki Ielusalema tou kaiga a te fakaolataga a Iesu iloo o tau malaga mo au polokalame kola e ave ne ia a tou kaiga ke mao mo Iesu.

Aso Tapu 13 Apelila

TE ASO TAPU LAUPAMA

Mataio.21:1-11

Fuaiupu Filifilia: f.8 E tokouke a tino ne fola olotou gatu i te auala, ka ko nisi tino ne fati ne latou a kaula mo fola i te auala. A te vaitino kola ne sasale i mua mo tua o Iesu ne kalaga penei, "Ke vikia te tama a Tavita! Ke manuia a ia tela e vau i te igoa o te Alik! Ke vikia te Atua!"

SE A A TOU TUSAGA E FAKATINO EI NE KOE I A IESU KO TOU TUPU.

Te Aso Tapu o Laupama e fakamanatu i ei te Uluga Manumalo o Iesu ki Ielusalema tela ko te laumua o te Malo o Isalaelu te fenua o te Atua mo te laumua o te Olaga Tapuaki o latou. Te malaga tenei a Iesu mo ona soko ne agai mai ki Ielusalema me ko pilipili ki te taimi tonu e fakataunu ei ne Iesu te loto o tena Tamana, ko ia ke mate mo fakaola te lalolagi agasla. Te ulufale Manumalo o Iesu ki Ielusalema e fakamailoga foki i ei te taunu manuia o te malaga tela ka fakataunu ei te tusaga tafasili i te taua o Iesu mo te lalolagi katoa.

A tusaga o tino kola ne sasale i tafa o Iesu i tena auala ki te fakai, ko te fola o gatu o latou i te auala kae sasale a te asini tela e sopo i ei a ia. Se tusaga maluga tenei me ko lavea loa i ei te maluga o Iesu i faiga konei ko fai. Ne kau foki ki ei a nisi kola ne fati ne latou a kaula o lakau, e pela loa mo te masani i aso kona, o fola foki i te auala, kae sili la i ei ko te kalaga fakatasi o latou ki luga i muna tavae penei, "*Ke vikia te tama a Tavita! Ke manuia a ia tela e vau i te igoa o te Alik! Ke vikia te Atua!*"

Te mea nei se molimau tafasili i te malosia e uiga ki a Iesu ne fai ne tino i aso kona. A koe mo au i aso nei, se a te tusaga e mafai ne koe mo au o fai mo fakatino ia Iesu ko te tupu tonu o ta olaga?

Aso Gafua Apelila 14

TE VAIASO TAPU

1Ioane.4:7-21

Fuaiupu filifilia: f.21 “Tenei la a te fakatonuga ne tuku mai ne Keliso kia tatou; a ia tela e alofa ki te Atua, e tau foki mo ia o alofa ki tona taina.”

ALOFA KI TOU TAINA

Te alofa se muna fua kae e ola i faiga lavea kola e fai ne te tino ki sua tino kae se ko faiga kola e fai ne koe ki a koe. Te matua o te aso nei se fakatonuga ne tuku mai ne Iesu, e fakatonu mai a Iesu me i tou alofa mo te Atua e fakapatonu fua ki faiga alofa kola e fai ne tatou ki tou taina. Kafai e fai mai koe i a koe e alofa ki te Atua kae fai fili koe ki tou taina, ko tona uiga a koe e pelo mo tou alofa ki te Atua.

A tou taina ko tino katoa kola e ola tasi tatou, kae ko latou konei e tau o alofa tatou ki ei manafai e alofa tatou ki te Atua. I te faipatiga a Iesu i te (Mal.12:29-30) "Te Tulafono tafasili i te taua ... E tau mo koe o alofa ki te Aliko tou Atua mo tou loto katoa, mo tou agaga katoa mo tou mafaufau katoa, mo tou malosi katoa. A te lua o Tulafono taua tenei, alofa ki tou tuakoi e pela e iloa mo koe ki a koe." Te alofa ki tou taina io me ko tou tuakoi e taua i akoakoga a Iesu kae ko fuataga o tou alofa ki te Atua.

Aso Lua 15Apelila

Mataio.7:1-5

Fuaiupu Filifilia: f.1 “Sa fakamasino atu ki nisi tino, ko te mea ke moa e fakamasino koutou ne te Atua.”

SA FAKAMASINO NE KOE A TOU TAINA

Iesu ko akoako ki ona soko ke sa fakamasani o fakamasino io me salasala a masei mo seega o nisi tino.

E masei kii te amioga tenei ona me seai se tino e amiotonu io me sao katoatoa, ko tonu ei a muna a Iesu ko nei, Sea te mea e kilo ei koe ki te potu lakau i te mata o tou taina, kae e se iloa ne koe te potu lakau (tafito lakau - [log]) i tou mata? E mafai pefea o fai atu koe ki sua tino, 'Fakamolemole ke seu ne au te potu lakau i tou mata,' kae kiloke, e i ai foki se potu lakau (tafito lakau) i tou mata. A koe se tino loi. Seu muamua keatea te potu lakau i tou mata, ko kite lei ei koe o seu, fatoa seu ei ne koe keatea a te potu lakau i te mata o sua tino (f.3-5)

I te faipatiga tenei a Iesu, e fakailoa mai ne ia i te Atua ka fakamasino ne ia a tino kola e poto o fakamasino a nisi tino, kae ka fakaaoga foki ne ia te faifaiga tela e fai ne koe ki nisi mo fakamasino ne ia koe - ko tona uiga, ko fakaasi manino mai ne Iesu te see mo te masei o te fakamasino ne tatou a nisi. E se fiafia te Atua ki faifaiga kona i tou olaga fai mo soko, tena te mea e tau mo tatou o alofa kae fakatau alofa.

Aso Tolu 16 Apelila

Luka6:27-36

Fuaiupu Filifilia:f.27&28 “Kae fai atu au kia koutou kola e fakalogo mai kia au. Alofa ki outou fili, fai fakalei ki tino kola e takalialia kia koutou, fakamanuia atu ki tino kola e fetu kia koutou, kae talo foki mo tino kola e fai mea se lei mo koutou.”

A TE ALOFA E SEAI NE ONA TUAKOI

A te pati Eleni "eros" e faka-uiga kite alofa. Ko te alofa tela e matea fua i loto ite mafutaga faka-tauavaga. E fakauiga ki te mafutaga a matua mo fanau, pela foki i loto i mafutaga ko leva, maopopo, mo te fealofani. Lua, te sua muna Eleni "phileo" e faka-uiga ki te alofa faka-te-tagata. Ko te alofa e tela e kesekese taimi e fakatino i ei, e se tumau foki i se mea e tasi, e fakafoliga fua kae tela la e se olo fakatasi mo ana fakamatalaga, e filifili tino, e fakatino fua manafai ko alofa mai se tino, e se tumau, ona e se tumau te tagata i ona manatu mo ona lagona.

A te ulu o te aso, "A te alofa e seai ne ona tuakoi". E manino i akoakoga a te Alike mai te tusi faitau o te aso nei me i te uiga tonu o te alofa ko te tau i atu o uiga masei e fai mai ki a koe ki uiga lei. Te alofa e seai ne ona fili, ona me seai ne ona tuakoi, e pau a tino katoa i te alofa. Ko akoako ne Iesu a ona soko ki te mataupu tafasili i te taua ona me ia Iesu e alofa kae atafai ki tino katoa. E se fai fili kae ne tuku tona ola mo tino katoa, pela foki mo latou kola ne fai fili ki a ia. E tena te ata e tau o fakatino ne tatou i aso nei.

Aso Fa 17 Apelila
10:35-45

Maleko

Fuaiupu Filifilia: f.45 “Me ia au te Tama a te Tagata ne seki vau ko te mea ke tavini mai tino; kae ne vau au o tavini atu, kae tuku atu foki a toku ola o fakasaoloto ei a tino e tokouke.”

TE TAVINI TAKUTAKUA

Te tavini takutakua ko Iesu ne fakaasi ne ia a mea taua e uiga mo tena misona. Tasi: ne fakaasi ne Iesu me i a ia ne seki vau ko tino ke tavini atu ki a ia: E tena te ata tonu o te tavini ko Iesu, e fakalogo, e lotomalalo kae ffilemu, e se manako ko tino ke tavini atu ki a ia. Tavini o te Tala Lei i aso nei, e manako koulua ke tavini atu te kaulotu o tautua a koe? Te lua (a): ne vau o tavini atu - te tavini ne vau o tavini.

A Iesu ko te tavini tela ne vau o tavini ki manakoga o tino e pela mo te fakalei masaki, fakaola a tino mate, o faka'kite a mata kivi. Te lua; o tuku foki a tona ola mo fakasaoloto a tino e tokouke, e tena te tulaga tonu o tetavini, ko te tuku o tona ola mo fakasaoloto a tino e tokouke. Iesu ko fakatoka ne ia se ata manino mo tautali a latou katoa kola e manako o fai mo soko o ia, ko soko i aso nei ke ola mo te lotu tela ko toka o tavini pela mo Iesu i tulaga kola e mafai ne ia. Te lotu fia maluga mo te fia fai tulaga se tonu kae se fiafia foki kiei Te Aliko.

Aso Lima 18 Apelila

ASO LIMA LEI

Epelu.2:1-4

Fuaiupu Filifilia: f.3 "E pefea la o sao tatou mai te fakasalaga, manafai e se fia saga atu tatou ki te fakaolataga tenei, kae ne fakatalitonu ki a tatou ne latou kola ne fakalogologo kiei, me tonu e iloa."

TE FAKAOLATAGA SILI A TE ATUA, KO IESU

E tokouke i nisi fenua o te lalolagi e 'se talia ne latou a te fakaolataga tela ne fakatoka ne Iesu Keliso. Me i olotou manatu, e seai se fakaolataga e maua mai i a Iesu, ona me ne mate i luga i te sataulo. Kae ko nisi e fai mai, me i te Mesia io me ko te tupu o tagata lutaia se tagata e mafi kae malosi, e mana, kae seai se tagata malalo e pela mo Iesu tela ne mate i luga i te sataulo. Ko olotou manatu konei ko fai mo ala e kivi ei olotou mata ki te fakaolataga ko oti ne fakatoka ne Iesu mo te lalolagi katoa.

A te fakaolataga a te Atua mo te lalolagi ko Iesu, ne lavea i ana galuega, i tona mate i luga i te sataulo, e pena foki mo tona toetu manumalo mai te mate. E taua kii i tou olaga tautali i a Iesu, ke malamalama tatou i te lotu mo te pogai o te fakaolataga a te Atua mo tatou, ko te mea ke olagina ne tatou ana akoakoga kola ko oti ne toki mau ne Iesu ke tautali tatou ki ei, ke maua ei ne tatou a te auala ki tona malo e se gata mai e auala i te salamo mo te fakatuanaki ki a ia.

Aso Ono 19 Apelila

Luka.17:11-19

Fuaiupu Filifilia: f.12&13 Ne ulu atu a ia ki se fakai e tasi, kae ne fakafetaui ne lepela e

tinoagafulu, ne tu mao mai, kae ne kalaga mai penei, "Iesu e te Alike, a koe ke alofa mai kia matou."

TE ALOFA ATAFAI O TE ATUA

Te alofa atafai o te Atua ne fakavae ki ei te misona a Iesu, ka ko tino kola ne tautali i a ia, ne ofo masei loa i te laveaga ne latou a faifaiga a Iesu ki tino fataua, tino se taulia, tino masaki mo tino kola ko fakatafa ne te lalolagi me ko silia te masei. Te kiloga a tino i aso o Iesu ki tino lepela, e pela mo tino tela ko oti ne mate, e seai ne tino e saga malosi ki ei, ona ko te masei o te masaki ko te lepela (Levitiko.13&14). Iesu e se fakasino tino, e pau i a ia a tino katoa, e tena te mea e sili ei ana akoakoga mo tena misona mai i a latou katoa kola ne taumafai o taki a tino i taimi tena ki olotou akoakoga. Te alofa atafai o Iesu e oko foki loa ki tino tafa ki lalo o te olaga.

Iesu ne fakalei ne ia a lepela kola ne olo atu ke fakalei a latou ne ia, ne fakalei ne ia a taliga o te tino tela ne kati ne Petelu a tona taliga, i te oloatuga o puke fakapagota a ia Iesu i te Fatoaga o Ketesemane. Te alofa atafai o te Atua ne fai ei ne Iesu te galuega fakaola a te Atua ki tino katoa kola ne olo atu ki a ia.

Aso Tapu 20 Apelila

TOETU

Mataio 28:1-15

Fuaiupu Filifilia: f.5&6 "Ne fai atu a te agelu ki te fafine, Sa mataku koutou, me e iloa ne au ia koutou e salasala ki a Iesu tela ne fakasataulo. E galo i konei, ka ko toetu, e pela e iloa mo ana muna. Omai o kilokilo ki te koga ne takato ei a ia."

KO MOLIMAU O TE TOETU MANUMALO O IESU

Tenei te fekau a agelu ne fai ki fafine ko la ne olo atu mo olotou sinu manogi mo milimili te foitino o Iesu i te tanuga, "A Iesu tela ne fakasataulo, e galo i konei me ko oti ne toetu." A fafine ko tino muamua loa ne iloa ne latou te tala o te toetu, kae ne tele a latou ki nisi soko mo te tala fou tenei a latou e uiga ki a Iesu. Ko tolu nei aso ne se toka a lotu mo mafaufau o fafine ona ko Iesu te fakamoemoega o latou ko oti ne tamate ne sotia Loma.

Te galo o te foitino o Iesu i te tanuga se tala fakanumi lotu mo mafaufau ki fafine mo soko, ka ko te fekau a agelu ne fuli ne ia a mea katoa. A te fakamoemoega o te Kelisiano mo a loa e fakatakatoa i lotu i te tanuga masa, me seai se mea e mafai o maua ne tatou mai te tunuga. Fakatakato te 'tou molimau e uiga kia Iesu, ki te Iesu Toetu, me ko ia tena ko te fakamoemoega ola o te Tala Lei.

Fuaipu Filifilia: f.15 “Ka koi sautala laua kae mafaufau ki ei, ne fakapilipili atu Iesu ki o la tafa, olo tasi ei latou.”

SASALE FAKATASI MO TE ALIKI KI EMAU - I

Te tala ne tupu mai tua o te toetu o Iesu mai te mate, ko tokolua konei e pela loa me seki fakapatonu io me seki talitonu a laua me ko toetu a Iesu. E seki lavea io me ne fakapatonu ne laua a tala konei ko uate i ei a tino Ielusalema, tela la, a laua e sautala ki mea ne tupu ki a Iesu kae ko malaga laua o foki ki te la fakai. I te auala loa tenei, ne fakapilipili atu a Iesu kia laua, tela olo tasi ei latou.

Ne fesoasoani foki loa a Iesu o fakamaina a tusitusiga i te Tusi Tapu e uiga mo te mea ne tupu ki a Iesu ko te mea ke maina fakalei a laua i mea katoa ko la ne logo a laua i ei. A Iesu koi tumau loa o fakapilipili mai ki a tatou i tou faigamalaga i te 2014 ko te mea ke fakamaina ne ia kia tatou a mea ko la e numi ei tou mafaufau, pela foki mo mea kola e seki mautinoa tonu i tou loto e uiga ki a ia tela ko tou fakaola. Iesu e fakapilipili mai ki a tatou i aso nei ona ko tatou e manako ke lavea tonu ne tatou a mea ki tou mata ko talitonu ei tatou - e manako Iesu ko tou loto mo tou agaga ke fakatuanaki kae fakatuaga ki a ia.

Te auala ki Emau ne tautaigina ne te Aliko, e lavea ne te Aliko ko Iesu me ka sasale loa a tatou i a tatou, e tumau loa te numi mo te se mautinoa o tatou i tou olaga, tena te mea ne fakapilipili mai ei tou Aliko, ona e se manako a ia ke sasale fua tatou ana fanau mo te se mautinoa mo te numi i tena mate mo tena toetu. A te pili mai o Iesu ko te maua ne tatou te mainaga tonu i ‘tou faimalaga.

Fuaipu Filifilia: f.17 “Kae ne fai atu Iesu kia laua; Nea lua tala kona e fai, kae sasale? Kae ne tu fakalogo laua mo te mata fanoanoa.”

SASALE FAKATASI MO TE ALIKI KI EMAU-II

Ko fakafesili ne Iesu a tokolua konei kae e sasale fakatasi a latou ki Emau, "Nea a lua

tala kona e fai?" Te mea ne lavea ne Iesu i tokolua tagata, me ko tu o fakalogologo mo la mata fanoanoa. Konei a foliga lavea o tali ne fakaasi ne tokolua konei ki te fesili a te Aliko. Te tali ko fakaasi mai foliga o te fanoanoa. Ko tona uiga, e isi se mea ne tupu tela e se fiafia ei laua. I fakamatalaga a laua ki a Iesu, ko iloa ei ne Iesu me i tala o te toetu ko salalau ka ko laua konei e seiloa ne laua te tonu o tala katoa konei, tena te mea koi nofo loa a laua mo te loto fanoanoa, e pela loa mo la muna, (f.21) 'me ko ia e iloa te tino e tokotasi ne fakana a matou ki ei ka fakaola ne ia a Isalaelu. Ne taofi ne Iesu a laua konei i te auala ko te mea ke maua se manavaga mo laua mai i mafaufau mafa o laua ki te mea ne tupu.

A tatou ne tino fai malaga i te olaga nei, kae e taua ke mafai ne tatou o fakaavanoa a tou auala ko te mea ke sasale fakatasi a tatou mo Iesu. Te tusaga taua o Iesu i loto i te faigamalaga ko te fakaavanoaga ne ia tatou ki se fakamanavaga lei, tela ka fakamasaua mai ei ne ia a tulaga tonu kola e tau o masaua kae kilo loto a tatou ki ei i tou olaga fakatuanaki. Ka galo Iesu i te faigamalaga ka seai foki se manavaga lei e maua ne tatou, kae ka tumau te malaga a tatou mo te se mautino tela ka mafai ei o seke te auala mo te koga e malaga tatou ki ei.

Aso Tolu 23 Apelila

Luka 24:25-27

Fuaiupu Filifilia: f.25& 27 "Ne fai atu a Iesu kia laua; Tino valea mo te fui talitonu ki mea katoa ne fai mai ei pelofeta. Ne fakamatala ne Iesu kia laua a mea katoa ne tusi kia ia i Tusi, mai ia Mose mo pelofeta katoa.

SASALE FAKATASI MO TE ALIKI KI EMAU-III

Ko fakaasi ne te Aliko a te valea o latou kola e akoako ne latou te Tala Lei kae se talitonu mo te loto mautino ki tena malosio mo tena fakafoofogia, e pela mo te tokolua konei ne sasale tasi mo Iesu i te auala ki Emau. Ne fakaasi ne Iesu ki tagata konei i te auala me i a ia Iesu ko oti e iloa ne toetu mai i te mate kae ne seki mafai ne tokolua konei o maua te fekau a Iesu ke oko loa ki taimi ne tofitofi ei ne ia te falaoa kae ko fakatoka latou o kai.

E tenei te taimi ne pula ei a la mata kae iloa ei ne laua me ko te Aliko ko Iesu tenei e mafuta latou. Te pouliga o te po ko fuli ki te ata o te mainaga, te olaga se talitonu ko fuli ki te olaga talitonu, ona ko mafai ne tokolua konei o kilo ki a Iesu te Falaoa o te Ola. Te ata fakaasi tena o tena foitino tapu tela ko tofitofi mo te fakamagaloga o agasala a te lalolagi - ke kai ki ei ana fanau ke maua se malosio fou i loto i te olaga faimalaga. E pena foki tatou i loto i tou olaga aso nei, ke tumau te mafuta fakatasi tatou i mua o te Laulau

Tapu o te Fakamanatuga tatou I te loto talitonu kae fakatuanaki ki te Aliko, ko te mea ke faka-katoatoa ne ia tou olaga faimālagā o kai ki te Falaoa o te Ola ko Iesu, e maua ei te malosi mautino mo te faigamalaga i loto i fuifaiga mo faigataga o te olaga

Aso Fa 24 Apelila

Luka 24: 28—32

Fuaiupu Filifilia: f.30&31 “I te ‘kaiga a latou, ne puke a Iesu ki te falaoa, ko fakafetai, ko tofitofi, kae avatu kia laua. Pula ake ei la mata, matea ei ne laua me ko Iesu, fakagalo ei a ia mai o la mata.”

SASALE FAKATASI MO TE ALIKI KI EMAU-IV

Ko akoako ne Iesu a te tokolua konei ne malaga fakatasi mai a latou i te auala ki Emau. Ko malu te po, tela ne kami ne laua Iesu ke kai fakatasi a latou i te afiafi po tena. Tenei te koga ne lavea ei ne laua a te la Aliko i te tofitofiga ne ia a te falaoa. Lagona ne laua ki la loto a te mafanafana o faiga kola ko fai i la mua ne Iesu, tela ne pula o la mata mo te ofo i a Iesu ko toetu mai i te mate.

Ne pula a mata o tokolua konei o lavea me ko Iesu tonu loa tenei e tofitofi te falaoa ona, tasi: Ne kami ne laua ki te la fale a Iesu; lua: Ne talia ne laua ke kai fakatasi a laua mo ia i te taipola, tolu: Ne tuku ne laua te avanoaga ke fai ne Iesu te tusaga o te Matai o te Fale tela ko te fai o te fakafetai mo meakai. Ko fakamasaua mai ki a tatou te taua mo te gali ke kami faeloa ne tatou a Iesu ki tou fale, ke kami foki ne taotu ki tou laulau kai ke fakaaoga fakatasi ne tatou a tou meakai, kae sili la i ei ke fakaavanoa ne tatou te tulaga o te Pule o te Kaiga ke nofo i ei i aso katoa. Ka fai faeloa ne tatou a faifaiga konei kae ka tumau te lavea ne tatou a Iesu i tou olaga.

Aso Lima 25 Apelila

Luka 24:33-35

Fuaiupu Filifilia: f.33 “Ne tu fakavave ki luga kae foki ki Ielusalema, maua atu ei ne laua a te tinogafulu mo te tokotasi, e maopoopo fakatasi mo nisi tino i kona.”

SASALE FAKATASI MO TE ALIKI KI EMAU - V

Te laveaga ne tokolua konei me ko Iesu loa tenei e mafuta mo laua, iloa mautinoa ei ne laua me ko toetu tonu loa a Iesu mai i te mate, tela ne oko ifo ki la loto te fiafia lasi, kae ne toe malaga laua i loto i te fitu maila i te po loa tena ki Ielusalema o fakamatala te tala fou a laua ki ona soko.

I taimi loa e mautinoa i a koe aunoa mo se fakalotolotolua i a Iesu toetu manumalo ko tou fakaola tonu, ka faite ne ia se olaga fou tela e fonu i te lifu mo te fiafia kae toka foki o fai a tusaga gali kae lei mo tena galuega, tiga te faigata. E tau mo tatou o loto fiafia o tavini mo tou Aliko ko Iesu me ne fakatakavale ne ia te mate i tona toetu, ko te mea ke ave keatea mai i a tatou te loto fakalotolotolua mo te se mautinoa, kae ke ola tatou i te fakatuanaki ki a Iesu te tou fakaola, me sasale fakatasi mo tatou i aso katoa.

Aso Ono 26 Apelila

Kenese.3:1-7

Fuaiupu Filifilia: f.6 “Ne kilo atu te fafine ki te gali o te lakau, mo ona fuaga ko mata lei faka i te kai. Ne mafaufau aka a ia me kaati se mea sili i te lei ke maua te poto ia ia. Tela ne puke aka ne ia te fuaga lakau, kai ei ne ia. Ne tuku atu ne ia ne mu mea ki tena avaga, tela ne kai foki ki ei.”

FAKALAGOLAGO KI TE MALOSI O TE ATUA

Te tala o te takavale o Atamu mo Eva i te Fatoaga o Etena ko te ata o tino kola e se fia fakalagolago ki te malosi o te Atua, kae e fakamoemoe ki olotou atamai mo iloa, e se amanaia foki ne latou te mafa o ikuga kola ka fai ki a latou kola e teke a fakatonuga a te Atua. A tino ko fakase ne ona manakoga, fiafiaga, te poto mo tulaga maluga kae ko se amanaia ne ia a fakatonuga a te Atua.

Ko fai te tala tenei mo fakaakoakoga sili ki tou olaga, me i mea e tupu fua ona ko puli ia tatou a te Atua mo tena fai mea mafai. E akoako mai te tala tenei me se mafai o katoatoa a tou taumafaiga mafai e se fakamoemoe tatou ki te Atua Ola. E se mafai foki o taunu mo te manuia o so se taumafaiga manafai e galo te Atua i a tatou, e tenei te fekau mo tatou.

Aso Tapu 27 Apelila
27

Ioane 19:25-

Fuaiupu Filifilia: f. 26&27 “I te laveaga ne Iesu tona matua, mo te soko tela e alofa a ia ki ei e tu pili atu, faipati atu ei a ia ki tona matua penei; Te fafine, kiloke, tenei tau tama. Ne faipati atu foki a ia ki te soko tena; Kiloke, tena tou matua. Mai te taimi e iloa tena, ne ave ei ne te soko tena a ia ke nofo laua i tona fale.”

ALOFA KI TOU MATUA

Ne lavea te alofa tonu o Iesu ki tona matua mai i ana muna konei i te tusi faitau o te aso

nei. Te faipatiga tenei a Iesu ki tona matua mo tena soko ko Ioane, ko manino lei loa i ei te atafai mo te alofa o te tama ki tona matua. Ko muna mo faiga lavea kola e fai ne tatou ki tou matua e fakapatonu i ei a tou alofa io me ko tou masei. E iloa ne Iesu me ko Ioane fua e mafai o alofa kae atafai ki tona matua ka ko fakafeagai a ia mo fakalavelave masei ko te mate. E tau mo tatou o fai a fakatokaga tonu mo tausi ki tou matua i taimi ko se mafai ne tatou o fai a tou tusaga kona.

I Tulafono e Sefulu kola ne tuku ne te Atua ki a Mose mo takitaki te fanauga a Isalaelu, e fakaasi ne te Atua me se tusaga tonu kae taua te atafai ki tamana mo matua (Eso.20:12) "Ke ava koutou ki otou tamana mo otou matua, ko te mea ke ola leva koutou i te fenua e tuku atu ne au ki a koutou." Te matua ko toe tino tafasili i te taua i te kaiga, kae i nisi taimi ko toe tino fakaalofa i te kaiga ne fai ne tusaga o fanau kola e fai ki te olotou matua. Alofa ki tou matua kae atafai ki ei i aso katoa.

Aso Gafua 28 Apelila

Ioane:21:1-14

Fuaiupu Filifilia: f. 6 "Ne fai atu a Iesu ki a latou, "pei ifo te tili i te faitu ki katea o te poti, ka maua ei ne otou ikai." Ne pei ifo te tili ka ko se mafai ne latou o futi ake te tili, i te uke o ika."

TOE FOKI KI TOU OLAGA KALAGAGINA

Konei a mea ne tupu i te taimi ne mate ei a Iesu. A soko o Iesu kola ne kalagina ne ia ko foki o faika i te Namu tela ne kalagagina a latou i ei ne Iesu. Ne molimau ne soko a te fakasatauloga o Iesu te olotou faiakoga. E iloa lei ne latou i a Iesu tela ne fakamoemoe a latou ki ei me ka fakasaoloto ne ia a Isalaelu ko mate. I manatu o soko, ko seai se fakamoemoega mo latou, e ui e iloa a faipatiga a Iesu me i a ia e toetu mai i te mate i te tolu o aso. Tenei te pogai ko foki ei a soko ki te Namu o Kalilaia o faika, ko foki a latou ki te koga ne puke mai ei a latou ne Iesu ke fai mo tino faika ki tino. Ne olo a soko o faika kae ne malama te po aunoa mose ika. A Iesu ne asi atu ki ona soko i te Namu i te tafataeao malu loa, kae ne fakaasi ne ia ki a latou me poa te faiva ma galo a ia i a latou.

A tatou ne kalagagina katoa ne te Alike ko Iesu ki tusaga mo tiute kesekese, kae fakamasaua mai ne ia me ka taumafai a tatou o fai tou tiute kona aunoa mo te fakatuanaki ki tona toetu mai te mate, io me i a ia e ola kae pili mai fua, ka pela tatou mo ana soko i te Namu o Kalilaia, e seai ne ika ne maua, ko tena uiga, se poa te faiva. Muna Iesu ki tino faika i te Namu, "Aumai ke fai ne au koutou mo tino faika ki tino." Ko Iesu e fai ne ia koe mo tino faika - ko Iesu e akoakoa ne ia koe ki tena galuega, ko tona

uiga, a tatou ne kalagagina ke galue fakatasi mo Iesu i tena galuega.

Aso Lua 29 Apelila

Nemia 6:1-9

Fuaiupu Filifilia: f.3 “Ne uga ne au a avefekau ki ei mo te fekau tenei, e isi ne galuega taua konei e fai ne au, tela la, au ko se oko atu. E se loto au ke tiaki te galuega kae fanatu ke fetau tatou.”

FAKAVASEGA A TUSAGA E TAU O FAI MUAMUA

Te tusi faitau o te aso nei e fakamatala i ei a tala o taumafaiga a Sanipalata, Tovia, mo Gesemu o fuli a te mafaufau o Neemia mo te mea tela e taua i tona loto, tela ko te atiake o pa maofa o Ielusalema. Ne taumafai malosia a latou i olotou auala faka politiki, mo nisi togafiti masei a latou, ke oko foki loa ki te lamalama ne latou a Nemia o ta, kae ne seki mafai ne latou o malei a Nemia io me ‘fuli a tona loto mai te mea tela ko oti ne fakavasega ne ia ke fai muamua, tela ko te atiakega o pa o Ielusalema. E se faigofie i a Neemia mo tena potukau o agai a mea masei konei e fai ne ona fili, ke oko ki taimi, a tino galue ko galue te lima e tasi ka ko sua lima e puke i tena pelu io me se tao.

E tokouke a tino ne togi ne latou ki olotou ola a mea kola ko oti ne fakavasega ne latou ke fai muamua. Apelaamo ne tiaki ne ia a te fale o tena tamana mo tena fenua me ko tonu mo ia o fai te mea tela ko loto a ia o fai muamua, tela ko te fakalogo ki te Atua. A Setefano ne iku a tena ola ke fai a ia mo matulo muamua o te Tala Lei me ko oti ne fakavasega ne ia te Tala Lei a Iesu Keliso ke fai mo tusaga tela e tau o fai muamua ne ia i tona olaga. Se a te manakoga o tou loto e manako a koe o fakavasega ke fai te tusaga tela e tau o fai muamua ne koe? A Iesu ne filifili ne ia te fakamuamua ne ia te faiga o te loto o tena Tamana.

Aso Tolu 30 Apelila

Mataio 7:1-5

Fuaiupu Filifilia: f.12&13 Ne ulu atu a ia ki se fakai e tasi, kae ne fakafetaui ne lepela e tinoagafulu, ne tu mao mai, kae ne kalaga mai penei, "Iesu e te Aliko, a koe ke alofa mai kia matou."

TE ALOFA ATAFAI O TE ATUA

Te alofa atafai o te Atua ne fakavae ki ei te misona a Iesu, ka ko tino kola ne tautali i a ia, ne ofo masei loa i te laveaga ne latou a faifaiga a Iesu ki tino fataua, tino se taulia, tino masaki mo tino kola ko fakatafa ne te lalolagi me ko silia te masei. Te kiloga a tino i

aso o Iesu ki tino lepela, e pela mo tino kola ko oti ne mate, e seai ne tino e saga malosi ki ei, ona ko te masei o te masaki ko te lepela (Levitiko.13&14). Iesu e se failoga tino, e pau i a ia a tino katoa, e tena te mea e sili ei ana akoakoga mo tena misona mai i a latou katoa kola ne taumafai o taki a tino i taimi tena ki olotou akoakoga. Te alofa atafai o Iesu e oko foki loa ki tino tafa ki lalo i te kakega o te olaga.

Iesu ne fakalei ne ia a lepela kola ne olo atu ke fakalei a latou ne ia, ne fakalei ne ia a taliga o te tino tela ne kati ne Petelu a tona taliga, i te oloatuga o puke fakapagota a Iesu i te Fatoaga o Ketesemane. Te alofa atafai o te Atua ne fai ei ne Iesu te galuega fakaola a te Atua ki tino katoa kola ne olo atu ki a ia.